

age^M

Život je nádherný v každém věku 5-6/2014

Srdce s láskou darované

10 500 dětí se svými učitelkami
a učiteli se zapojilo do naší soutěže

12 Dana Zátopková:
Byla jsem zamilovaná
do Emila a do oštěpu

20 Amfora plná
fotbalu
pro radost

24 Jiří Lábus:
Svůj dětský sen jsem si
splnil – hraju divadlo

Život je nádherný v každém věku

Z obsahu

- 6** Epištoly: O čem je sport
- 8** Téma: Když můžu, tak musím
- 12** Rozhovor s Danou Zátopkovou: Byla jsem zamilovaná do Emila a do oštěpu
- 16** Reportáž: Jan Mužík: Vítězství? Přijde, když se do hry dá srdce
- 20** Rozhovor s Petrem Salavou: Amfora plná fotbalu pro radost
- 24** Představujeme porotce naší soutěže: Jiří Lábus
- 27** Soutěž: Srdce s láskou darované
- 32** Rozhovor s Jaroslavem Sýkorou: Zrozen k létání
- 35** Společenská zodpovědnost: Padesát tisíc semenáčků pro Šumavu
- 36** Rodinná firma: Nejen o srdcích z perníku
- 39** Napsali nám: Nikdy není pozdě
- 40** Zahraniční zkušenosti: Na své školní uniformy jsou děti na Fidži pyšné
- 42** Povídka: Watsonova fatální logika – dokončení
- 44** Tvoření pro radost: Andílci z rozetek

Distribuuje zdarma také na všechny základní a vybrané mateřské školy v ČR. Náklad 8000 výtisků.

Vydavatel:

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
 IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz
 Tel./fax: +420 272 935 558
 Redakční servis: +420 602 313 176

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM
Redakce: Mgr. Miloslav Jenšík, PhDr. Věra Vortelová, Mgr. Luboš Y. Koláček,
 Ing. Mgr. Daniel Libertin, Ing. Vlasta Piskačová, PhDr. Jozef Gáfrík, CSc.,
 PhDr. Jiří Frey
Grafická úprava: Hana Melčová
Produkce: Mgr. Marek Jenšík
 Datum vydání: 5. 12. 2014
 Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20841 / ISSN 1805-5524

Partner:

OPTYS, spol. s r. o.
 U Sušárny 301, 747 56 Dolní Životice
 Tel.: +420 553 777 392, e-mail: skola@optys.cz

Tisk a distribuce: OPTYS, spol. s r. o.**Náklad:** 8000 kusů

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent. Žádné části textu nebo fotografií nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakékoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

www.age-management.cz

„Děkujeme za možnost zúčastnit se takového krásného a ušlechtilého projektu, který podporuje tradiční lidské hodnoty, jako jsou láska, přátelství, rodina a vzájemná úcta. Při přípravě soutěžního výrobku vládlo v naší třídě nadšení a zápal pro dobrou věc. Spolupráce kolektivů třídy více stmelila a nový spolužák se v něm cítí ještě lépe než dřív. Zvolením jeho pěstounky jako výjimečného člověka si děti uvědomily, co to je žít v úplné rodině a co všechno pro ně dělají jejich rodiče.“

Hana Sítková,
třídní učitelka 3. třídy, ZŠ Hlohovec

„Ještě jednou moc za vše děkujeme, neumíme si představit, co pro nás tato práce znamenala. Děti si nejen uvědomily, jak jsou vděčné, že žijí v naší době, ale i to, co znamená spolupráce, porozumění a soustředění. Každý v tom má kousek sebe, každý něčím přispěl, i ten, který má pocit, že mu škola nejde, ví, že v něčem může být nápomocen...“

Ivona Krčilová,
třídní učitelka 9. A, ZŠ Hájkova, Humpolec

„Chtěla jsem vám poděkovat za vypsaní této soutěže, pomohla mi po nástupu po mateřské dovolené scelit dosti nesourodou třídu 9. A. Jako češtinář jsem si je chtěla získat, i přestože nad nimi mnozí tzv. zlomili hůl. Tato soutěž ukázala, že dokážou darovat své srdce tomu, kdo je potřebuje. I přestože třeba nejsou vzoroví žáci, srdce mají na správném místě.“

Lenka Pobočková,
učitelka češtiny 9. A, ZŠ Odry, Pohořská

„Závidím vám vyhodnocování soutěže, bude určitě báječné procházet dílka a bude to nejen velká legrace, ale přímo energetická bomba.“

Yvetta Dunděrová, vyučující výtvarného kroužku, ZŠ Dědina, Praha 6-Liboc

„Děkujeme za krásnou soutěž, která se dětem moc líbila, navíc šlo nejen o tvoření výtvarné, ale i zamyšlení se nad tím, co pro ně srdce a láska v jejich životě znamená.“

Svatava Šebestová,
ředitelka ZŠ Moravské Prusy

0 srdcích a energetické bombě

Když jsme v září vyhlašovali soutěž Srdce s láskou darované, v duchu našeho nastavení jsme příliv pozitivní energie čekali. Že nás však ve finiši zavalí doslova lavina, která zborší na chvíli i naše na nápor připravené e-mailové schránky, to jsme nepředpokládali ani v těch nejružovějších snech. Vždyť času máme všichni málo, a to jak učitelé, tak děti – a soutěží a dalších lákadel je hodně. A ta naše se právě narodila a rozkoukává se...

Jestliže jsme na začátku měli představu tak padesáti, sta příspěvků, v říjnu už jsme doufali ve dvě stovky. Výsledných **550 přihlášených srdcí** však překonalo všechna naše očekávání. Do soutěže se zapojilo přes **10 500 dětí se svými učitelkami a učiteli**, a to je nádhera! Často volali na naši „horkou linku“ o pomoc s on-line přihláškou – a my jsme se snažili individuálně vyřešit jejich problém. A tak jsme se o soutěži i o nich měli možnost dozvědět víc. Že jsme se strefili do vakua týmových soutěží, že je naše SRDCE Z LÁSKY stmelilo, že se o svých žácích dozvěděli víc, že jsou sami překvapeni, jak často ne zrovna vzorní žáci mají srdce na správném místě, jak jsou děti ochotny pomoci druhému.

Některé úryvky z dopisů vám už v této první fázi nabízejíme na protější straně. Další přibývají na našich stránkách www.age-management.cz v rubrice **Ohlasy**, kterou však zanedlouho doplní nově zřízená rubrika **Soutěžní práce 2014**. Rozhodli jsme se totiž, že v duchu prohlášení jednoho z porotců, Jiřího Lábusa, vlastně vyhráli všichni. Proto oproti slibovaným nejlepším 50 pracím umístíme v průběhu prosince na našem webu všechny. Podle nás si to totiž děti a učitelé, kteří se do soutěže zapojili, zaslouží. A i vy si budete moci vybrat svého favorita.

Vyhlašujeme tedy nově další kategorii naší soutěže, o níž nebude rozhodovat porota, ale vy všichni, kdo sledujete náš časopis a web, vaši přátelé a známí. Až do poloviny ledna budete moci dát svůj hlas tomu týmu, jehož práce se vám bude líbit. V konečné fázi pak vaše počty hlasů vyhodnotí počítač. Mezitím bude probíhat nezávislé hodnocení poroty. Laťka přihlášených příspěvků je vysoko, takže porota dostane zabrat. Ale už teď se všichni těšíme, jak se Srdcem z lásky darovaným strávíme vánoční svátky.

Foto: Vlasta Piskačová

P. S. Žáci z blanenského gymnázia vyrobili 365 barevných skládaných srdíček a vyrazili do města, aby je rozdali lidem v ulicích. „Chtěli jsme udělat radost zasmušilým lidem v dušičkovém období. Potěšit je srdíčkem pro radost, pro pěkný den...“, napsali nám. „Reakce mnohých spoluobčanů nás však zarazila: Prchali od nás se slovy: „My nic nechceme, my nechceme platit.“ Nechtěli rozumět tomu, že jsou srdce jen tak pro radost, zadarmo. Někteří si pak srdíčka s rozpaky vzali, jiní stále nechápavě kroutili hlavou a odcházeli. Více však bylo lidí, kteří se usmívali, povídali, děkovali a děkovali a také nás moc chválili. To bylo příjemné. Snad jsme jim udělali radost a škarohlídkům zavadili důvod k přemýšlení.“ Naštěstí podobnou zkušenost měli ze všech 550 dětských kolektivů jenom Blanenští, ovšem i ta je jedním z důvodů, proč má podobná soutěž smysl stejně jako časopis, který s láskou vyrábíme. I my se totiž nejdnou setkáme se škarohlídy, kteří nechápou, proč to děláme...

Za celý náš tým děkuji vám všem, že v tom nejsme sami. Dokázali jsme společně, že Newtonovy pohybové zákony opravdu fungují!

Jana Jenšíková

EPIŠTOLY

0 čem je sport

Ten zápas jsme nemuseli, neměli prohrát! Naším přemožitelům otevřel cestu do finále turnaje pražských středních škol. Nebyli lepší. To jen my jsme měli v brance pouštěče...

Hlavní vinou dvou ušmudlaných gólů na můj vrub jsme praskli 1:3. V hledišti starého dob-
rého Zimního stadionu na Štvanici se toho
odpoledne i mým trápením znamenitě bavilo
na tři čtyři tisíce studentů a studentek, tribu-
ny byly samá legrace a hec a já jsem prostě tu
vřavu nevydýchal. Když jsme odjížděli z ledu,
uhýbal jsem očima před vyčítavými pohledy
spoluhráčů. Bylo mi do breku. U střídaček mě
zastavil povědomý mladík v uniformě, kterého
jsem ale v té chvíli – snad pro to khaki sukno –
nedovedl nikam zařadit.

**Přeměřil si mě moudrýma očima. „To si tak
neber, kamaráde,“ řekl. „Ty asi nebudeš ry-
bář, vid? Protože každé rybář zná dny, kdy
se můžeš postavit na hlavu, a stejně hovno
chytíš.“**

Pan profesor Hojný se pohoršeně zaškaredil.
Vojáka neznal, za jeho výrazivo odpovědnost
nenesl; zato mne učil zeměpis a přírodopis,
takže cítil potřebu dohlížet i na mé mravy.
Když však viděl, jak mi drsná útěcha zvedla
hlavu, hněvivě stažené obočí ustoupilo názna-
ku chápavého úsměvu.

Přihodilo se to v pondělí 25. února 1952. Ne,
že bych nosil v hlavě data všech svých spor-
tovních i nesportovních debaklů, to bych mu-
sel mít paměť jak počítač. Téhož dne se však
odehrál i hokejový zápas zcela jiného kalibru,
jehož datum je snadné dohledat: olympijská
baráž o bronzové medaile mezi Čechoslováky
a Švédy. Když jsme nastupovali na led, hlásil
rozhlas na zimáčku, že v Oslu naši vedou o tři
góly. Jenže na prahu naší poslední třetiny
oznámil, že podlehl 3:5.

I tak krutý dovede být sport. Mně, patná-
ciletému klukovi, dal toho dne dvě pecky na
solar; jednu brankářskému sebevědomí, dru-
hou fanouškovské víře. Ale to datum jsem si
mnohem později vyhledal ze třetího důvodu:
to když mě kolega ze studií Jirka Černý, dnes
známý hudební publicista a poctivý kome-
ntátor veřejného života, dal dohromady s Otou
Pavlem. Tak jsem se poznal a posléze i skama-
rádíl se záhadným – alespoň pro mne – rybá-
řem ze Štvanice.

**Ota Pavel měl sport k smrti rád. Ten pro
davy obdivovatelů, ale ještě víc ten, který se
dělá pro radost ze života nebo z dvojčinné
potřeby dotknout se vrcholu svého Everestu
i dna svých sil.**

Postavy pro své podmanivé knihy objevoval
mezi vítězi, ale ještě častěji mezi poraženými.
Hlavně mezi těmi, kteří se nevzdávají. Za těmi
se pídil přesně v duchu dvou větiček, které
kdysi francouzský baron Pierre de Coubertin
vepsal do štítu znovuzrozených olympijských
her: „Nejdůležitější není vítězit, ale zúčastnit
se. Protože podstatné v životě není dobývat,
ale bojovat.“

Právě o tom je sport. Medailon statečného
cyklistického závodníka, který nikdy nic ne-
vyhrál, zakončil Ota otázkou: „Ale copak může
a musí být každý mistrem světa?“ A kdyby na-
krásně mohl – jde jen o to? Roku 1969 měla
být Praha dějištěm hokejového mistrovství
světa. V rozjitřené atmosféře pár měsíců po
brutálním sovětském vpádu do naší země na
to nebylo ani pomyslení – leda, že by Rusové
zůstali doma. Takže se hrálo ve Švédsku. Nesu

teď dříví do lesa, leč pro pořádek to připome-
nout musím: naši, kteří v těch dobách s Rusy
častěji prohrávali, je tenkrát na severu dvakrát
porazili! Věci se zamotaly tak, že přemožení
nakonec stejně obhájili mistrovský titul a naši
přes rovnost bodových zisků s nimi i se Švédy
skončili třetí.

**Kdo z nás se tím trápil? Nezměrně větší cenu
než nějaký pohár najednou měly ony dva
triumfy v utkáních pravdy.** Byl jsem tehdy ve
Stockholmu a do smrti nezapomenu, jak jsme
se po druhém vítězství našich vraceli do svého
penzionu. Nočním městem proudily davy bez-
mezne nadšených Švédů, mnozí mávali naši-
mi vlajkami. (Kde jich vlastně tolik vzali?) Když
identifikovali náš autobus, který se ploužil tím
nenadálým karnevalem, bušili do jeho stěn,
dokud řidič nezastavil a neotevřel dveře. Pak
vtrhli dovnitř, objímali nás, dávali nám připíjet
pivem a řvali jako paviáni. Věřte nevěřte, v té
pohádkové chvíli jsme jim najednou rozuměli
každé slovo. A jak jsme byli pyšní na bíločerve-
ný prapor s modrým klínem! Také o tom může
být sport...

Kdo by si vzpomněl, kolik to tenkrát hráli Ruso-
vé se Švédy? Zato oněch našich 2:0 a 4:3, ty dvě
Davidovy rány zpupnému Goliášovi, zná do-
dnes každý. Cifry těch výsledků se ještě dlouho
objevovaly napsané křídou na zdech po celé
okupované zemi. Občas je kdosi horlivě smazal,
ale pokaždé tam za den za dva stály znovu. Přes
všechny brejky, bodyčky a góly – on to nebyl
jen hokej!

**I takový dovede být sport, ta strhující kom-
penzace nespravedlností a křivd tohoto svě-
ta. Vzal čert všechny tankové divize, nad-
zvukové bombardéry a dokonce i nukleární
hlavice útočných raket! Na hřištích každé
utkání začíná za stavu 0:0; ze startovní čáry
závodních drah vyrážejí všichni naráz. Ve
sportu alespoň tu a tam stále pranic neplatí
velikost států ani měst, počty obyvatel. Tady
to ještě může David nandat Goliášovi a ob-
čas se mu to opravdu povede.**

„Možná proto existuje sport. Abychom měli
iluzi a mysleli si, že je možný vyhrát – někdy,
někde, nějak.“ To je úryvek z básně Neporaže-
ní v knize amerického spisovatele Paula Po-
lanského Toulavej pes, Básně podivného bo-
xera. Ale ono nejde jen o iluzi. Ta možnost tu
vskutku je; a nejenom na hřišti, na dráze nebo
v ringu.

Prvním příkázáním opravdového sportu je
fair play. Roku 1962 na světovém šampionátu
v Chile naši fotbalisté ve finále podlehl Bra-
zilcům, ale předtím s nimi v průběhu turnaje
dokázali hrát nerozhodně. V tom utkání se
zranil Pelé. Střídat se tehdy ještě nesmělo. Nej-
lepší hráč planety tedy statečně pajdal kolem
postranní čáry, a seč byl, hleděl být dál platný
svému týmu. A kdykoli dostal míč, naši od něho
odstoupili a nechali ho v klidu přihrát některé-
mu spoluhráči. Tomu noblesnímu gestu se teh-
dy až do pasu poklonil celý sportovní svět!

**Poté, co profesionalismus vtrhl i na olympij-
ská kolbiště a sport se dál víc a víc komercia-
lizuje, dostává nejedna ušlechtilá zásada na
frak. Může se nám to hrubě nelíbit, ale moh-
lo by se zdát, že to je tak všechno, co s tím
můžeme dělat.**

Omyl – neboť i ten zběsilý tanec milionů, ne-
smyslně ládovaných do bezedných kont spor-
tovních celebrit, je krátký na to, když se v něja-
kém okresním přeboru nebo ve školním turnaji
sejde parta, která táhne za jeden provaz k vítěz-
ství v tom svém kapesním mistrovstvíčku, když
někdo běhá jen pro dobrý pocit a pro zdraví.

Takový sport, jeho čistotu a pohodu si braňme.
I v něm je naděje, že to s naším světem ještě
není zase až tak zlé. Jak na to, povíme víc o pár
stránek dál. Třeba ústy paní Dany Zátokové...

Text: Miloslav Jenšík
Foto: Thinkstock

Nejdůležitější
není vítězit,
ale zúčastnit
se. Protože
podstatné
v životě není
dobývat,
ale bojovat.

Možná proto
existuje sport.
Abychom měli
iluzi a mysleli
si, že je možný
vyhrát –
někdy, někde,
nějak.

Když můžu, tak musím

„To, co je učím, musím umět vysvětlit a předvést. A to znamená, mít na to kondici. Motivovat a vzbudit v mladých zájem o pohyb, to bylo mým cílem,“ svěřuje se Miloslava Ročňáková, veteránská mistryně světa a Evropy a bývalá odborná asistentka na katedře tělesné výchovy Pedagogické fakulty UK se svým přístupem ke studentkám.

Z trenérské lavičky se láska ke sportu nevypěstuje

„Někdo je nadaný na matematiku, jiný na jazyky, další je dobrý v pohybových aktivitách. Ale vy budete na prvním stupni učit všechny předměty, včetně tělesné výchovy,“ připomínala jsem vřdycy budoucím učitelkám. „K základním pohybovým dovednostem přirozeně patří atletika. Proto si v praxi projdeme běh, skoky a hody a seznámíme se s metodikou výuky. Abyste mohly u dětí správně rozvíjet rychlost, vytrvalost, sílu i obratnost. Je důležité umět učit, ale i umět předvést, co od nich budete požadovat.“ Limity v základních disciplínách, které jsme si stanovily, se sice ne každé podařilo splnit hned napoprvé, někdy mě asi některé měly plné zuby. Přesto se však ke mně hlásí ještě po letech a s některými se setkávám na závodech už v kategorii veteránek. Zůstaly u sportu a to mne těší,“ vzpomíná devětašedesátiletá atletka, držitelka medailí ze světových a evropských mistrovství veteránů v atletice, účastnice lyžařského Vasova běhu na 90 kilometrů ve Švédsku v roce 2006, desítek Velkých kunratických, nejstaršího silničního běhu v Evropě Běchovice–Praha a řady běhů a lyžařských maratonů.

S účastí žen na dlouhých tratích to však v minulosti nebylo zrovna snadné. „V dobách mého mládí byla nejdelší trať pro ženy osmistovka. Ještě nemohly běhat ani patnáctistovku a trojku, a aby se mluvilo o pětce či desítce nebo dokonce o maratonu, to ani náhodou. Až v jednaosmdesátém, když už mi bylo šestatřicet, jsem si zaběhla na mistrovství světa veteránů maraton. Splnila jsem si tak své přání z mládí, kdy jsem chodila s klukama běhat do lesa, ale na vytrvalostních závodech se s ženami nepočítalo. Pro mě to byla velká výzva. Druhé místo v maratonu na Mamaii mě „nakoplo“, abych se začala víc věnovat veteránské atletice,“ vzpomíná všestranná sportovkyně, jedna z prvních žen mezi muži na desetikilometrových tratích a mnohonásobná držitelka zlatého odznaku zdatnosti ČSR.

„Delší tratě, např. desítky, se u nás začaly vypisovat pro ženy až v druhé polovině sedmdesátých let. Helena Nerudová ještě v třiasmdesátém běžela Běchovice „načerno“ a teprve napřesrok byla tato desítka žen zařazena oficiálně do startovní listiny. Ve světě se objevily první průkopnice vytrvalostního běhání, jako byla legendární Norka Grete Waitzová. Strašně jsme toužily, aby se podobné závody konaly i u nás. Ale když k tomu došlo, už jsme zestály a postavit se s mladými na startovní čáru bylo obtížné.

Tak jsme sklouzly do veteránů,“ přidává se do debaty Anna Klausová, malá prošeďivělá žena sršící vitalitou, ročník narození 1942.

Tretry, nebo piano?

V posledních letech se vytrvalostní běhání vrátilo do povědomí veřejnosti. Počty rekreačních běžců připomínají osmdesátá léta a doby masového sportování. Zvýšený zájem je patrný jak v přírodě, tak na závodech s delší tradicí.

Změnu k lepšímu potvrzuje i dvaasedmdesátiletá Anna Klausová, která několikrát týdně trénuje v pražské Stromovce nebo na stadionu Slavie. S atletikou a košíkovou začínala ještě na základní škole. „Maminka by mě nejraději viděla u piana, ale mě to víc táhlo ke sportu. Tak jsem na tréninky vyrazila tajně. Vstupní testy do TJ Rudá hvězda jsem dělala u vynikajícího prvorepublikového překážkáře Otakara Jandery. Domů jsem se sotva došourala, tak mi dal zabrat. Ale přijal mě,“ usmívá se šedesátileté vzpomínce trojnásobná hlídací babička. Dostat se k legendě předválečné československé atletiky nebylo jen tak. „Otec“ Jandera, jak se mu ve sportovní komunitě říkalo,

< Miloslava Ročňáková běží „čtyřstovku“ v roce 2008 na Tchaj-wanu

Miloslava Ročňáková v běhu na 2000 metrů překážek na MS 2009 ve finském Lahti

▼

>>

KRÁLOVSKÁ TRATĚ

Maratonský běh zařadil Mezinárodní olympijský výbor mezi disciplíny již na prvních novodobých olympijských hrách v roce 1896. „Královská tratě“ však byla dlouho doménou mužů, protože se mělo za to, že ženský organismus nedokáže zvládnout tak velký a dlouhotrvající fyzický nápor. V roce 1967 však díky Kathrine Switzerové nastal obrat. Jako „K. Switzer“ se přihlásila do Bostonského maratonu, do té doby výhradně mužského. V průběhu závodu byla odhalena jedním z pořadatelů, který se ji pokusil zastavit. Ostatní běžci se jí zastali, a tak mohla jako první žena dokončit tento světově známý závod. Přítomní novináři incident vyfotografovali a druhý den obletěly fotografie celý svět. Mimo jiné i následná medializace přispěla k celosvětovému rozmachu ženského maratonu a hlavně ke skutečnosti, že se účast žen na maratonských bězích stala naprostou samozřejmostí. Maraton žen byl do programu olympijských her poprvé zařazen až v roce 1985.

V současnosti patří mezi nejpopulárnější velké městské maratony v New Yorku, Bostonu, Londýně a Berlíně, které již nejsou jen závody vysoce trénovaných sportovců, ale významnými společenskými událostmi na podporu zdravého způsobu života, jichž se může zúčastnit téměř kdokoli.

První mezinárodní maraton na našem území byl uspořádán 25. října 1908 na trati mezi Smíchovem a Dobruškou. V současnosti je nejprestižnější akcí tohoto druhu u nás Prague International Marathon.

se za druhé světové války zapojil do odboje a byl uvězněn v koncentračním táboře. Utrpení přežil, ale vrátil se s podlomeným zdravím a milované atletice se mohl věnovat už jen jako trenér. Vynikající trenér v poválečném Československu. Podle vzpomínek pamětníků v tréninku spatřoval nejen fyzickou dřinu, ale i prostředek pěstování rovného charakteru, tělesné vyspělosti, schopnosti soustředit se a cestu k životnímu optimismu. Co může být lepší referencí a přípravou do života než několik let pod vedením takové osobnosti? Anička se také později věnovala mládeži jako trenérka.

Rekreační sportování v kategorii 75+

Pětačtyřicet let fyzicky namáhavé profese, roky strávené na stavbách, aby děti mohly bydlet ve svém, hraní v kapele a stovky hodin namáha-

vých tréninků. Pro ty z nás, kteří stále nestíháme a při troše bolesti se hned sháníme po analgetikách, nepředstavitelné. Pro sedmasedmdesátiletého desetibojaře, dálkaře a trojskokana Josefa Vonáška nic výjimečného. Přitom říká, že ve sportu nikdy nijak zvlášť nevynikal. Teprve dva roky před válkou se začal ve Spartaku Stalingrad (nynějším Bohemians) věnovat atletice. Pak přišla rodina, velké pracovní vytížení, tak trochu polevil. Ale ve středním věku, když jeho vrstevníci zpožehovali, ho ty nejcennější výkony teprve čekaly. V současné době je držitelem asi dvaceti veteránských rekordů, mnohonásobným evropským a světovým medailistou.

Tomu, kdo by si chtěl vyzkoušet, v jaké je kondici, nabízíme pro porovnání rámcový přehled jeho současných výkonů: 100 metrů za 16,15 s, 300 metrů za 50,02 s, skok do výšky 126 cm, o tyči 200 cm, skok daleký 418 cm, trojskok 8,85 m a hod oštěpem 30,06 m.

Strašák hypokinetické generace

Jak a kdy se začít víc hýbat? Kdykoli. „Moji babičku jsme ve třicátých letech učili lyžovat, když měla na krku šedesátku,“ povzbuzuje všechny, kdo si myslí, že jsou na sport už moc staří, pětáosmdesátiletý Karel Matzner, jehož jméno ani dnes nechybí na výsledkových listinách běžců na veteránských středních a vytrvalostních tratích a ze světových kolbišť veteránů vozí medaile.

Začátkem devadesátých let jsme mohli zaznamenat pokles zájmu veřejnosti o rekreační sport. Mnoho Čechů, unavených masovostí z minulých čtyřiceti let, přeneslo svou averzi i na aktivní sport. Proto dnes žasneme nad výkony českých atletů veteránů, které nikdy nenapadlo, že by měli s ohledem na změnu režimu či mainstreamové nálady ve svém životním stylu něco měnit.

Když někdy slyším nekonečné debaty o tom, proč děti nutit do matematiky, fyziky, chemie nebo tělesné výchovy, pokud je nebaví, říkám si: Proboha, to už jsme úplně ztratili zdravý rozum. Jak se asi budou v digitalizovaném světě orientovat a jak obstojí generace, jež si nedopřeje ani základy exaktních věd? Jak přežijí s přesvědčením, že problémy s psychikou a fyzickou kondicí pokrývá zdravotní pojištění, místo aby poslouchali své tělo a nevytěšňovali ze života námahu jako něco zbyteč-

ného, co se jim nevyplatí? Dokonce se hovoří o počítačových hrách čili činnosti s prakticky nulovou motorickou aktivitou jako o iSportu. Přitom se zapomíná, že vzorec chování, který v současné době rodiče nastavují svým dětem, budou jejich potomci s ekologickými změnami na planetě nuceni velmi obtížně a pod tlakem okolností měnit.

Text: Věra Vortelová
Foto: archiv SV ČAS

ATLETICKÉ VETERÁNSKÉ HNUTÍ ČR

Vzniklo koncem šedesátých let minulého století. Jeho organizační základy položil atlet, metodik a trenér doc. RNDr. František Vojta, který v roce 1967 uspořádal v Brně první veteraniádu. Od roku 1977 zajišťovala administrativní a organizační stránku aktivit veteránských atletů subkomise při Českém atletickém svazu. V letech 1983 až 1990 ji vedl dosud aktivní veteránský rekordman ve sprintech a dálce Josef Neček. Změny politického uspořádání a rozdělení republiky se promítly i do skladby a organizace veteránského hnutí.

Od roku 1994 se stalo Sdružení veteránů Českého atletického svazu (SV ČAS) národní veteránskou organizací zastupující naše veterány v mezinárodních asociacích European Masters Athletics (EMA) a World Masters Athletics (WMA). Předsedou byl zvolen veteránský mistr světa a Evropy Ing. Karel Matzner, nyní čestný předseda a nadále aktivní závodník. Od roku 2011 zastává tuto pozici olympionik Ing. Gejza Valent.

SV ČAS je neziskovou organizací, jejímž cílem je zajišťovat atletům—veteránům (od 35 let v pětiletých kategoriích) závodní vyžití doma i v zahraničí. Členové SV ČAS využívají svého práva startovat nejen na mistrovstvích ČR, ale i na MS a ME veteránů, pořádaných v dvouletých cyklech, a v silničních závodech organizovaných WMA a EMA. Z těchto mistrovství i ze světových veteránských her (World Masters Games – obdoba olympiády pro veterány) čeští reprezentanti pravidelně přivážejí medaile a mistrovské tituly získané ve vysoké konkurenci atletických velmocí.

< Manželé Karel Matzner a Miloslava Ročňáková, tentokrát stříbrní na 2000 metrů překážek na MS 2013

^ Anna Klausová a Josef Vonášek na loňském halovém mítinku v německém Chemnitzu

Dana Zátopková:

Byla jsem zamilovaná do Emila a do oštěpu

Sobotní odpoledne 24. července 1952 láká někde k vodě. Vzdor tomu miliony Čechů a Slováků netrpělivě posedávají doma u rozhlasových přijímačů. O přenosných tranzistoráčcích si zatím mohou nechat jen zdát, pokud jim jejich technická představitost takové sny dovolí. A jak by se mohli vzdálit od rádia, když na XV. olympijských hrách v Helsinkách podstoupí Emil Zátopek svůj další velký závod? Už si tam doběhl pro jednu zlatou medaili: v běhu na 10 000 metrů podle očekávání obhájil prvenství z londýnských her před čtyřmi lety. Jen on ale věděl, kolik ho ten úspěch stál sil. Pak podstoupil náročný rozběh závodu na poloviční vzdálenost; dnes dojde na finále a bude to zatraceně tvrdá bitva! Na zlato si brousí zuby nejméně půl tuctu excelentních vytrvalců: vedle Emila i jeho přemožitel z Londýna Belgičan Gaston Reiff, Němec Herbert Schade, Britové Chris Chattaway a Gordon Pirie, Francouz severoafrického původu Alain Mimoun, slibný sovětský běžec Alexandr Anufrijev. A na stadionu se s ostatními oštěpačkami připravuje k soutěži také Emilova žena, se kterou si teď povídáme v jejím útulném bytě v pražské Troji.

Paní Dano, jak to tehdy bylo? Považovala jste za dobré znamení, že budete závodit současně – váš manžel na běžeckém oválu a vy v oštěpařském sektoru?

Ale vůbec ne! Když jsem se to dozvěděla, letěla jsem za Emilem a naříkala, jaký je to malér. Tribuny budou bouřlivě povzbuzovat běžce a zvláště právě jeho, svého Satu-Peku. Tak mu říkali Finové. Měli ho rádi a úžasne mu fandili. Copak se vůbec mohu v takovém pekelném randálu soustředit na svou soutěž? A ještě k tomu, když mu budu držet palce jako nikdo jiný?

Organizátoři nakonec rozumně rozhodli, že v době finálového běhu na pět kilometrů nebude na stadionu probíhat žádná jiná soutěž. Přijala jsem to s obrovskou úlevou, uklidila se do šatny a tam si zacpala uši, abych neslyšela nic z toho, co se děje venku.

Takže jste Emilův legendární závod neviděla?

Nejen to! Neměla jsem tušení, jak dopadl, dokud nás nezačali svolávat k našemu házení. Cestou z šatny jsem potkala jednoho z ruských trenérů. Blahopřál mi a divil se: Ty ses vůbec nedívala? Ani jedním okem? Medailisté už odcházeli od stupňů vítězů, Emil v čele! Letěla jsem k němu, vlepila mu pusku, popadla jeho zlatou medaili a šup s ní do mého pytle – pro štěstí! Ale ten jeho závod znám dopodrobna. Emil mi jeho průběh vyprávěl, jak to uměl jenom on. A mnohokrát jsem viděla filmový záznam.

Už od startu – pokud se pamatuji, v 16 hodin a 40 minut – to bylo obrovské drama. Pekelná čtvrt hodinka! První šel do čela Reiff, ale moc to rozpálil, nakonec odpadl a závod před koncem vzdal. Pak nasadil trháč Schade, který už v rozběhu překonal olympijský rekord. Marně ho Emil před takovým předčasným nástupem varoval. Zkoušel to i Pirie. Na špici se silná šestka točila jako apoštolové na orloji, každou chvíli vedl někdo jiný. Chattaway klopýtl o obrubník a upadl. Ke konci už to vypadalo, že závod je pro Emila ztracený, že by na něho nemusel zbýt ani bronz. Ve finiši jim však nakonec utekl všem! Nejvíc se ho dokázal přidržet jeho velký kamarád Mimoun.

Emil pak v Helsinkách běžel, už šťastný a uvolněný, ještě maraton. Poprvé v životě, a hned vítězně, dokonce také v novém olympijském rekordu! Domů se vracel se třemi zlatými medailemi.

A vy jste k nim přidala čtvrtou. Zaslouhou hned prvního hodu, také nového olympijského rekordu, který úplně zmrazil vaše sovětské soupeřky. Tenkrát se psalo, že vás tak nabudila euforie z Emilova triumfu na pěti kilometrech.

Občas se to píše dodnes. Samozřejmě jsem z Ťopka měla úžasnou radost, jeho úspěch mě ohromně povzbudil. Ale jenom euforií se nevyhrává. Na olympiádě už vůbec ne.

Kdo by neměl radost z olympijské medaile nebo vítězství na světovém šampionátu, ale co je nám to platné, když stále více našich dětí neumí plavat nebo třeba i běhat, když mnohdy nesvedou ani kotoul...

>>

MILNÍKY A VAVŘÍNY

Dana Zátopková

19. 9. 1922

1946

Mistryně a rekordmanka republiky v hodu oštěpem

1948

Na OH v Londýně 7. místo

1949

Se Slováckou Slavií mistryně republiky v házené

1952

Na OH v Helsinkách zlatá medaile

1954

V Bernu mistryně Evropy

1956

Na OH v Melbourne 4. místo

1958

Světový rekord; ve Stockholmu mistryně Evropy

1960

V Římě počtvrté na OH, stříbrná medaile; členka ženské komise Mezinárodní federace lehké atletiky (do roku 1972)

V současnosti stále aktivní členka předsednictva Českého klubu olympioniků

^
Paní Dana nás přivítala v neuvěřitelné kondici. Dvaadevadesát by jí zdaleka nikdo nehádal

Emilovo blahopřání zvěčnil pohotový fotoreportér a snímek oběhl svět s popiskem Polibek olympijských vítězů. Stal se i předlohou pro stříbrnou pamětní medaili k 60. výročí toho našeho společného vítězného dne.

To tu ještě nebylo: zlaté medaile manželského páru v jediném olympijském dni! Ke všemu páru, který v jeden den slavil i narozeniny...

A dokonce stejné narozeniny! Oba jsme se narodili 19. září 1922, Emil v Kopřivnici, já ve Fryštátu, dnešní Karviné. Jeho tatínek pracoval v automobilce Tatra jako stolař. Emil chtěl jít studovat učitelský ústav, ale nepřijali ho – neuměl zpívat, hrozně krákorat. Šel tedy do Zlína, do školy Baťových mladých mužů. Tam se hodně sportovalo, ale k atletice ho zprvu nic netáhlo. Šlo mu na devatenáctý rok, když ho vychovatel doslova donutil, aby se zúčastnil Běhu Zlínem. Hned napoprvé byl však druhý a napřesrok už závod vyhrál. To ho trénoval nejlepší zlínský vytrvalec doktor Haluza, ale dlouho jim to spolu nevydrželo. Emil měl svou hlavu a své tréninkové metody, ze kterých odborníkům vstávaly hrůzou vlasy.

Můj otec, někdejší francouzský legionář plukovník Antonín Ingr, byl velitelem 27. pěšího pluku v Uherském Hradišti. Tam jsem chodila na gymnázium a hrála házenou za Slováckou Slavií. Střílelo mi to, měla jsem v ruce švih. K oštěpu jsem přišla náhodou, až bezmála ve čtyřiaadvaceti letech – roku 1946 na vysoké škole v Brně. Říká se, že je to po skoku o tyči nejnáročnější atletická disciplína. Nestačí jen výbušná síla, která jde do ruky z celého těla, nesmírně důležitý je každý krůček rozběhu, položení oštěpu do letu... Ale pár týdnů nato už jsem s ním vyhrála mistrovství republiky. A dva roky poté jsem letěla na své první olympijské hry.

To už jsem byla zamilovaná nejen do oštěpu, ale i do Emila. On v Londýně vybojoval zlato a stříbro, já jsem skončila sedmá. Ještě toho podzimu jsme se vzali.

Emil po osvobození vystudoval Vojenskou akademii v Hranicích, stal se vojákem z povolání. Sňatek se mnou mu nadřizení rozmlouvali, „kádrové“ jsem se k důstojníkovi poúnorové „lidové“ armády vůbec nehodila, ale on když se rozhodl, byl jako beran. Třeba když byl před Helsinkami z kádrových důvodů vyřazen z olympijské nominace náš nejlepší běžec na 1500 metrů Jungwirth, Emil vedoucím řekl: „Když nepoletí Standa, nepoletím ani já!“ A nepovolil. Nakonec

za námi přiletěl s dvoudenním zpožděním, ale i s Jungwirthem!

„Kádrové“ posudky, to prokletí totalitního režimu... Za svobodna jste se jmenovala Ingrová. Poslyšte, nebyli jste příbuzní londýnského exilového ministra národní obrany, generála Sergeje Ingra?

Byli. Vzdálení. Otec s ním sloužil v legiích a z válečného kamarádství si pak chodili za kmotry. To na Moravě už něco znamená! Generála zastihly únorové události v roce 1948 jako velvyslance v Haagu, do vlasti už se pak nevrátil, byl by nepochybně skončil přinejmenším ve vězení.

Kádrování jsme si užili i po srpnu 1968, kdy Emil v uniformě vehementně protestoval po pražských ulicích proti sovětské „internacionální pomoci“. Vyhodili ho z ministerstva národní obrany, kde jako plukovník působil v oddělení tělesné přípravy, i z armády. Až do roku 1976 pracoval více než šest let jako pomocný dělník u geologického průzkumu. Mne alespoň nechali dál pracovat v tělovýchově. Neustále se po nás ptali přátelé ze zahraničí, přicházela různá pozvání. A tak Emila nakonec zařadili alespoň do dokumentačního střediska ÚV ČSTV, kde zůstal až do důchodu.

Obraťme list. Velice aktivně se angažujete ve školní tělovýchově v několika moravských školách. Jak se ta spolupráce zrodila?

Obrátila se na nás Základní škola v Kopřivnici, Emilově rodišti, s prosbou, aby směla nést jeho jméno. Rádi jsme souhlasili. S Emilem jsme si kdysi postavili v pražské Troji rodinný domek, dost jsme se na něm sami nadřeli. Když Emil zemřel, domek jsem prodala a díky tomu jsem mohla některým školám poskytnout i sponzorské dary. Spolupracuji nejen s Kopřivnicí, ale i se školami v Třinci a Zlíně, se Sportovním gymnáziem v Ostravě. Mělo by nám všem jít o to, aby co nejvíc dětí a mladých lidí aktivně sportovalo. Kdo by ne-

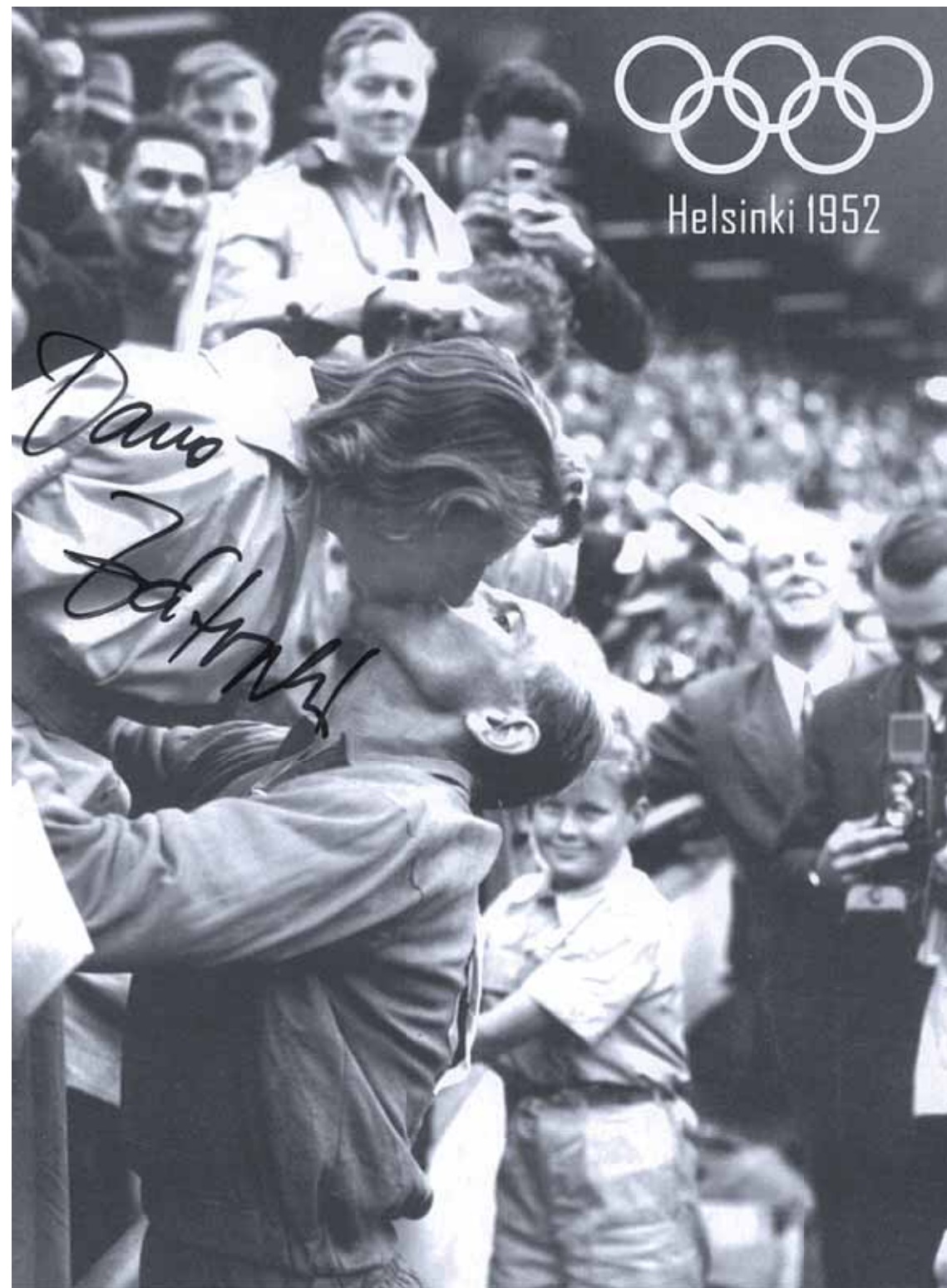
měl radost, když třeba naši hokejisté vyhraji světový šampionát, když kterýkoli český reprezentant získá olympijskou medaili nebo vyhraje světové či evropské mistrovství! Ale co je nám to platné, když stále více našich dětí neumí plavat nebo třeba i běhat, když mnohdy nesvedou ani kotoul?

Emil se na Moravu vrátil, je pochován na Valašském Slavíně v rožnovském skanzenu. Já se tam za ním vracím při organizování Běhu rodným

krajem Emila Zátopka a dalších závodů a sportovních aktivit dětí a mládeže. Když se na startu sejde sto padesát, dvě stě dětí, to přece už něco znamená! Emil by z toho měl radost.

Paní Dano, děkujeme za rozhovor. A přejeme hodně zdraví a elánu!

*Text: Miloslav Jenšík
Foto: Marek Jenšík
a archiv Dany Zátopkové*

MILNÍKY A VAVŘÍNY

Emil Zátopek

19. 9. 1922 – 29. 11. 2000

1946

5. místo v běhu na 5 km na Mistrovství Evropy v Oslu a vítězství na Mistrovství spojeneckých armád v Berlíně

1947

Akademický mistr světa na 1500 a 5000 metrů

1948

Na OH v Londýně zlatá medaile z běhu na 10 km a stříbrná na 5 km

1949

První světový rekord – 10 000 metrů na dráze ve Vítkovicích; světové rekordy na vytrvaleckých tratích překonal postupně osmnáctkrát

1950

V Bruselu mistr Evropy na 10 i na 5 km

1951

Vítěz mezinárodní ankety o nejlepšího sportovce světa

1952

V Helsinkách trojnásobný držitel olympijského zlata – na 10 i na 5 km a v maratonu; znovu nejlepší sportovec světa

1954

V Bernu mistr Evropy na 10 km

1956

Potřetí a naposledy na OH; v Melbourne 6. místo v maratonu

Běh rodným krajem
Emila Zátopka je věnován odkazu slavného atleta a nejlepšího českého olympionika 20. století. Koná se pravidelně v sobotu nejbližší k jeho narození, tedy k 19. 9. Startovního výstřelu se každoročně ujímá paní Dana Zátopková, a to za přítomnosti dalších členů předsednictva Českého klubu olympioniků a Českého olympijského výboru. Stovky běžců různého věku vyběhají na trať dlouhou 22,3 km v Kopřivnici a cíl mají ve skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm.

Jan Mužík: Vítězství? Přijde, když se do hry dá srdce

Je pátek 19. září. Na školním hřišti Základní školy Alšova v Kopřivnici nervózně přešlapuje na startu několik desítek dětí. Začíná každoroční klání žáků kopřivnických základek – Zátopkova pětka pro první stupeň a Zátopkova desítka pro stupeň druhý. Paní Dana Zátopková děti jako vždy povzbuzuje a za chvíli z její ruky zazní startovní výstřel. Letos se účastnily čtyři kopřivnické školy. A první místo ne poprvé obsadili v obou kategoriích malí běžci ze Základní školy Emila Zátopka. Slavný místní rodák by z nich měl opravdu radost.

Nadšení žáci běžící jako o život jako by popírali neúprosný obraz dnešní spotřební a počítačové doby: děti přibítké u digitálních obrazovek s nezájmem o jakýkoli sport a pohyb, nešikovné a líné... Průzkumy tvrdí, že více než tři čtvrtiny dětí u nás skoro nesportují nebo nahodile a rodiče čím dál častěji vyrábějí omluvenky na tělocvik. Co na to na kopřivnické škole pyšníci se slavným olympijským jménem?

„My jsme na naší škole všichni nadšenci pro sport,“ uvítal nás ředitel ZŠ Emila Zátopka Jan Mužík ve své malinkaté pracovně. Když jsme k ní přicházeli, povšimli jsme si obrovské vitríny přetékající sportovními trofejemi. „Na rozdíl od jiných škol u nás aktivně sportuje skoro

polovina dětí, v rámci školy i nejrůznějších kroužků.“

A že je u nich z čeho vybírat: sama škola je zaměřena na házenou, ale obrovské úspěchy slaví i ve florbale. „Musím asi neskromně říct, že kdyby se měla vyhodnotit nejúspěšnější škola ve školním florbalu v republice, budeme to my. V tomto školním roce pořádáme opět národní finále, a to pošesté, třikrát jsme ho přitom vyhráli, dvakrát byli druhí, jednou třetí. Bodovali jsme už i v „malém florbalu,“ jmenuje jen některé z úspěchů Jan Mužík, sportovec tělem i duší, který florbal do svých padesáti aktivně hrál a dodnes ho píská. „Mám radost, že už se přidaly i holky a také jsou úspěšné,“ dodává.

Zátopkovy štafety

Jedná se původně o republikovou soutěž škol, při které smíšené štafety na dálku poměřují síly na některé z tratí (5 a 10 km), na nichž získal Emil Zátopek na olympijských hrách v roce 1952 zlaté medaile.

Dana Zátopková při letošním startu na hřišti ZŠ Alšova v Kopřivnici
 v

>>

ZŠ Emila Zátopka v Kopřivnici

Škola má cca 500 žáků, nejvíc ve městě. Čestný název „Emila Zátopka“ nese od roku 1995. Od školního roku 2003–2004 má statut pro rozšířené vyučování tělesné výchovy se zaměřením na házenou. Motto: Chceme, aby z naší školy odcházeli žáci, kteří budou schopni se socializovat, celoživotně se vzdělávat, budou schopni asertivně komunikovat a reálně zhodnotí své možnosti na trhu práce.

„Naše děti však sbírají vavříny taky v házené,“ přidává se Karla Bukovská, bývalá aktivní volejbalistka a zástupkyně ředitele. „Ať už v Novinářském kalamáři nebo v Lašské lize, jen výjimečně nestojí naši svěřenci na stupních vítězů,“ poznamenává a jen tak mezi řeči dodává, že někteří to už jako středoškoláci dotáhli až na mistrovství světa. „V poslední době je hodně oblíbená atletika, letošní Rožnovskou olympiádu dětí a mládeže jsme v kategorii pro 1. stupeň ZŠ suverénně vyhráli,“ pochvaluje si. Tím však sportovní nabídka nekončí. Úspěšní jsou i fotbalisté; ty vede kolega, který patřil k hvězdám malé kopané v Kopřivnici, nebo třeba gymnastky či plavci. Lyžování na malebných kopcích, kterými je Kopřivnice obklopena, je jakoby samozřejmostí...

Když se předhánějí, kdo si vzpomene na víc úspěchů malých i velkých sportovců z jejich školy, napadá mě, že se nedivím, když se Janu Mužíkovi před téměř dvaceti lety splnilo neskromné přání – získal souhlas Emila Zátopka, aby škola dostala jeho jméno. „Mám radost, že Vaše základní škola uvažuje o změně názvu na Základní škola Emila Zátopka, a to nejen z toho důvodu, že jsem se v Kopřivnici narodil, vychodil základní školu a získával první zkušenosti s běžeckým tréninkem. Hlavní důvod vidím v tom, že žijeme ve století sportu, novodobých olympijských her a že tělovýchova a sport jsou nejlepším doplňkem školní vý-

uky,“ napsal mu tehdy Emil Zátopek s tím, že bude se svou ženou aktivity školy podporovat. A to také splnili. Do školy pravidelně jezdili, byli s ní v kontaktu, podpořili ji i nemalou finanční částkou. A paní Dana Zátopková sem jezdí ráda dosud.

Ptám se, jak to, že děti u nich na škole sportují většinou s nadšením – a ti, co aktivně nesportují, jsou na své úspěšné spolužáky hrdí a fandí jim, zatímco jinde si stěžují, že děti ke sportování nemohou přemluvit. Odpověď je jednoznačná: „Asi je na nás učitelích vidět, že máme sport pod kůží. Snažíme se své nadšení a všechno dobré, co nám sport kdy dal, na děti přenášet. Nemyslíme si, že je sport samospatitelný, a uvědomujeme si, že ne každý je sportovně nadaný, ale snažíme se dát všem do vínku lásku k pohybu. Navíc ve sportu se dá mnohému naučit. Třeba, že bez píce nejsou výsledky. A že když se chce vyhrát, musí se do hry dát srdce. A to platí i v životě,“ říká Jan Mužík.

Prohlížíme si fotky ze zápasů i vítězné trofeje. Napadá mě, že olympioniků se třeba v Kopřivnici víc už nenarodí, ale pokud si místní žáci půjdou dávno po skončení školy s láskou zaběhat, třeba jen pro tu nenapodobitelnou radost z pohybu, své učitelské poslání tady splnili.

Text: Jana Jenšíková

Foto: Marek Jenšík a archiv školy

Tištěné a elektronické FIREMNÍ NOVOROČENKY, které pomáhají KONTU BARIÉRY

Více informací o nabídce tištěných a elektronických novoročních přání pro firmy, úřady a instituce na www.antipol.cz nebo na tel. 224 214 452 (Konto Bariéry) a 777 970 818 (Antipol Brno).

age. Mediální partner

KontoBariéry

Amfora plná fotbalu pro radost

Petr Salava, diskžokej, moderátor, producent a pořadatel zábavných akcí. Potkávali jsme se několik let u soutěže Miss aerobik. Nyní spolu hovoříme o jeho fotbalové Amfoře. Málokdo totiž ví, že ji zakládal ve svých devatenácti, a to je už čtyřicet let.

Co jsi vlastně, Petře, chtěl dělat před Amforou, klubem amatérských fotbalových rarit?

Žil jsem jako malý v Nymburce. Ve stejném domě bydlel starší kluk, který byl mým vzorem. Stavěl krystalky, takové ty jednoduché rozhlasové přijímače, a taky gramofony. Takže jsem šel na studium elektro, ale hned po škole jsem raději začal pracovat v mládežnickém klubu v Praze 4, který se jmenoval Amfora, tedy v Ateliéru malých forem. Odtud ta zkratka. Kromě oblíbených diskoték jsme pořádali i Psychohrátky, filmové projekce ve spolupráci s FAMU a další věci. Byl jsem nejdříve biletář a šatnář, pak provozní vedoucí toho klubu. Měl jsem rád i sport, hlavně fotbal, ale ten jsem nikdy pořádně neuměl, abych v něm mohl být výrazně úspěšný.

Ve svých devatenácti jsem založil Amforu, klub fotbalistů ne sice špičkových, ale složený i ze sportovců-seniorů a známých osobností. V minulosti už totiž existovaly herecké jednatelky, například ta pojmenovaná po Vlastovi Burianovi, další byla v Divadle na Vinohradech, pak ještě XI. pražských herců a zpěváků.

Oslovil jsem nejprve Františka Ringo Čecha a Jirku Schelingera a potom různé fotbalové nadšence po vzoru již jmenovaných týmů. Přidal se bývalý brankář Sparty Werner Kotas a Vláda Táborský, tehdejší hráč Sparty a reprezentace. Pak přišly další osobnosti - Hrzán, Bican, Niederle.

Kolik hráčů prošlo dodnes tvou Amforou?

Protože letos slavíme čtyřicáté výročí naší aktivity, nedávno jsem počítal a došel k tomu, že za Amforu kopaly necelé čtyři stovky hráčů. Někteří třeba jen jeden dva zápasy, jiní nastupovali či nastupují takřka pravidelně. Třeba Honza Rosák odehrál 282 zápasů.

Kdo byl vaším nejstarším a kdo nejmladším hráčem?

To sepětí generací a jejich přirozené střídání má opravdu velký věkový rozptyl. Ivo Niederle nastoupil za Amforu ve svých pozhnaných třiaosmdesáti, to bylo před dvěma lety. Musím na něho prozradit, že si z toho dělal legraci. Prý už na zápasy vozí svůj černý oblek, protože ten míč je čím dál těžší. Nejmladším byl Pavel Horňák v sedmnácti, když za nás hrál poprvé, tehdy jako student, a stejně tak v současnosti Adam Mišík.

Ale kolem Amfory se pohybují i ženy. Ne přímo při hře, ale slavné jsou jejich čestné výkopy.

První výkopářka byla Helena Růžicková. Už pětadvacet let provádí čestné výkopy Jiřina Bohdalová, dál vyjmenovávat by bylo na jeden článek moc dlouhé, je jich necelá dvacítká. Ale jsou tam i muži, třeba Tonda Panenka, když ho do hry na nějaký čas nepustila nemoc, také Pepík Laufer, Felix Slováček, Karel Štědrý i Karel Gott.

Kdo dal za Amforu nejvíc gólů?

Máme klub stovkařů. Na prvním místě je Karel Vágner (278 gólů), na druhém Vladimír Hruška, bývalý hráč pražské Bohemky (277), třetí je Roman Skamene (138).

A ty?

Na pátém místě se 130 trefami.

Kdo odehrál nejvíc zápasů za Amforu?

Já, samozřejmě. Máme odehráno 675 mačů, já 660. Na druhém místě je Petr Novotný a pak Lešek Semelka.

Jaké máte diváky? Starší nostalgiky nebo třeba i kohosi mladšího?

Víš, my skutečně nejsme jen stará garda. Na naše zápasy chodí doslova celé rodiny. Vzpomínám třeba na obec Blížejov u Domažlic. To byla doslova fotbalová pouť. I s maminkami s kočárky. Každý si tam najde toho svého hráče.

Kromě nutné
režie jdou
všechny
příjmy u nás
doma do kasy
oddílů, které
nás pozvaly.
Hlavně na jejich
mládežnický
fotbal.

Antonín Panenka,
Monika Absolonová,
Karel Gott a Karel Štědrý

▼

>>>

Amfora slaví čtyřicet let

Amfora byl název mládežnického klubu, do něhož Petr Salava vstoupil místo do elektroprovozu, což měl středoškolsky nastudováno. Aby si splnil svůj klukovský sen – zahrát si fotbal na krásných trávnících a slavných stadionech, musel založit své vlastní mužstvo, protože sebekriticky usoudil, že z něho nikdy velký fotbalista nebude. Od roku 1974 tedy existuje fotbalový klub Amfora. U jeho počátků stáli spolu s Petrem Jiří Schelinger, Jiří Hrzán a František Ringo Čech. Tým Amfory, v němž se setkávají hráči dříve narození s mladíky, sehrál více než šest stovek zápasů nejen v Československu a Česku, ale zavítal do třiceti zemí světa. A hraje pro radost svou a radost diváků. Amforou prošlo přes tři sta padesát hráčů a na dvacet čestných výkopářů a výkopářek, mezi nimiž je nejpilnější už přes dvacet let Jiřina Bohdalová.

Děda Panenku nebo Bergera a Řepku. Jiní Rosáka nebo Čenského. Ti mladší třeba Sagvana Tofiho.

S kým vlastně hraje?

Ze začátku jsme žádali protihráče minimálně nad třicet, pak nad čtyřicet a dnes už tak okolo padesátky. Těch už po městech a vesnicích moc nehraje, tak to děláme právě tak, jak na to asi narážíš, že tam pustíme i mladší kluky. Proč ne? Ostatně, co si budeme říkat, mělo by

to skončit pět pět a ne deset jedna pro jednoho. Jde o radost, ne o body. Naši hráči dostanou cestovné, oběd a je tam sranda, proto tam jezdíme. Sudími jsou většinou velké osobnosti fotbalových rozhodčích, například Dáša Damková a Pavlín Jirků, kteří zápasy citlivě vedou, aby se to zbytečně nezvrtlo v nějakou vyostřenou prestiž.

Jak vypadá sbor bafuňářů a odborných lékařů, který s vámi jezdí?

Nedávno se nám nabídl známý kněz Zbigniew, že by s námi jezdil pro případ nutnosti rychlého posledního pomazání. Ale to jsme zatím odmítli. Možná jsme udělali chybu. Byli bychom snad první fotbalový tým doprovázený polním kurátem. Já to nechci zlehčovat. Už proto, že z té party lidí kolem Amfory už jsme se za ta léta rozloučili skoro se třicítkou kamarádek a kamarádů.

Není to moc smutné? Mám to do toho článku dát?

Dej, prosím. I to patří k věku a k životu.

Tak se vraťme k tomu životu. Uděláte si na hřišti, jak se říká, žízeň a pak se s protihráči a dalšími místními jdete pobavit do útulné restauračky?

To moc nejde. Jsme skládačka lidí z celé republiky, jezdíme po vlastní ose, takže tam parkuje třeba dvacet aut našich hráčů. Ale kafičko,

koláčky, řízeček se salátem, kofola a nějaká ta debata jsou samozřejmostí.

Ale vy jezdíte s Amforou hodně i po světě. Na kterou zemi máš nejlepší vzpomínky?

Brazílie, Austrálie, Nový Zéland, Amerika, Kostarika, Kambodža, Keňa, Japonsko a další. Každá má něco do sebe. Celkem jsme kopali asi ve třech desítkách zemí. A představ si, že jsme hráli ve Vatikánu na fotbalovém hřišti, které nese název Stadion svatého Petra.

Kde jste venku dostali největší nakládačku a kde jste nejvíc vyhráli?

Obrátím to. Nejvíce jsme vyhráli na Novém Zélandu s jejich bývalou reprezentací. Neznali Panenku a on jim svými kulišárny sám dal pět gólů. Jinak se s námi venku nikdo nemazlí. Hrají to s nadhledem jako přátelák a show, ale co si budeme říkat – jména našich bývalých fotbalistů a současných celebrit jim nic neříkají, tak hrají před svými fanoušky naplno a většínou prohrajeme.

Vy ale, pokud vím, s fotbalem myslíte i na charitu.

Ano, kromě nutné režie jdou všechny příjmy u nás doma do kasy oddílů, které nás pozvaly. Hlavně na jejich mládežnický fotbal. Další prostředky dáváme na konkrétní účely, ne na podivné nadace či do studní, kam by to spadlo a nikdo potřebný by z toho nic neuviděl. Jako

příklad uvedu dětskou léčebnu v Luži Košumberku. Tam nám vždy přesně řeknou, co a za kolik z našeho nadačního daru koupili.

Zpět na trávník. Na jakém postu hraješ?

Hrával jsem beka, teď stopera. A to, jak jsem se pochlubil, že jsem vstřelil dost gólů, se musí porovnat s tím, kolik jsem na to potřeboval odehrát zápasů.

Dcera Petra a syn Matěj. Sportují nebo tíhnou po tátovi spíš k muzice?

Dceři je přes třicet, jsem díky ní šťastným dvojnásobným dědečkem. Na sport moc není. Matějovi je sedm. Je po mně. Proto si i on každý sport musí vydřít. Chodí na pravidelné cvičení do Little Gym, což bych srovnal s bývalým Sokolem. Předtím uměl zakopnout a natáhnout se na zem i na rovině. Je neskutečně dobrý pocit, když vidím, jak se motoricky zlepšil a jak si věří. A začíná s tenisem. Vůbec ho nenutím, baví ho to.

Petr Salava (*1955)

se narodil v Nymburce. Studoval na elektrotechniku, ale víc ho bavilo pohybovat se v oblasti kultury a sportu. Ve svých devatenácti založil fotbalový klub osobností Amfora. Jako profesionální diskžokej odehrál dosud takřka šest tisíc diskoték. Několik let uváděl v Českém rozhlasu oblíbený Noční proud, v České televizi Hitparádu, Hity roku, Popkokejl, později na Nově mimo jiné Fotbalistu roku či finále soutěže Miss aerobik. Je scenaristou a producentem nespočet sportovních a společenských akcí. Má dceru Petru a syna Matěje a je dvojnásobným dědečkem.

Jde o radost,
ne o body.

Text: Jiří Frey
Foto: archiv Petra Salavy

Jiří Lábus:
Svůj dětský sen jsem si splnil:
hraju divadlo

S Jiřím Lábusem jsme hovořili v letu v jeho domovské Ypsilonce před představením Vratká prkna, kde exceluje vedle Jaroslavy Kretschmerové. Dramatik Arnošt Goldflam, který hru zároveň ve Studiu Ypsilon režíroval, ji napsal těm dvěma na míru. S láskyplnou ironií v ní nahlíží do světa divadla i do hereckých duší. V duchu této ironie se tak trochu nesly i odpovědi. Lábusovsky stručné, malinko rýpavé, ale i tak milé a hřejivé.

Vždycky jste chtěl být herec?

Rozhodoval jsem se mezi malířstvím a herectvím. Hercem jsem chtěl být od šesti – a to se mi splnilo, takže mohu být spokojený.

Na jaké nejsilnější zážitky z dětství si vzpomínáte?

Jedním z nejsilnějších zážitků bylo, když jsem jako desetiletý chlapec o prázdninách rozjezdil vosí hnízdo. Vosy mi vlétly do trenýrek a dostal jsem asi dvacet žihadel. Teprve před třemi týdny mi to splasklo. Tento zážitek všechny ostatní předčil.

Měl jste štěstí na učitele?

Od první do třetí třídy ano, pak už to bylo horší.

Na kterého učitele nejraději vzpomínáte?

Na učitele češtiny z devítiletky. Naučil mě nejen dobře česky, ale také mít rád knížky a divadlo. Pak jej z politických důvodů vyhodili a jezdil s ještěrkou na Hlavním nádraží.

Netajíte se tím, že Ypsilonku berete jako svou rodinu. Hrajete v ní už čtyřicet let. Čeho si na ní nejvíc ceníte?

Nejvíc si vážím toho, že o sobě všichni všechno víme, takže si nemusíme nic předstírat a nemusíme si lhát.

Do naší soutěže jste se zapojil bez váhání. Čím to je, že vám není líto obětovat cizím dětem volný čas?

Je to možná tím, že vlastní děti nemám a děti mi často připadají upřímnější, bezelstnější a pravdomluvnější než dospělí. Soutěž Srdce s láskou to potvrdila.

Co na vás nejvíc zapůsobilo?

V první řadě nápad celé soutěže. Krásná myšlenka, navíc spojená s týmovou prací, na které je postaveno i naše divadlo. A pak mě dostala obrovská účast, deset tisíc dětí, to už je opravdu hodně. A hlavně jejich otevřenost. Porota bude mít opravdu hodně těžkou práci vybrat ty nejlepší, protože podle mne zvítězili všichni.

Komu vy byste daroval srdce a proč?

Někomu, komu už dotlouklo, mám hodně kandidátů.

Za rozhovor děkuje a hodně hezkých chvil se soutěží Srdce s láskou darované přeje

Jana Jenšíková

Foto: P. Vácha, P. Hrubeš, archiv divadla

Jiří Lábus (*1950)

Jeden z nejvýraznějších českých herců, který vyniká obrovskou profesionalitou. Po studiu herectví na pražské DAMU nastoupil v roce 1973 ke svému prvnímu divadelnímu angažmá do divadla Studio Ypsilon, kterému zůstal věrný dodnes. Vedle bezpočtu divadelních a filmových rolí ho můžeme slyšet často v rozhlase. Děti znají jeho hlas z kreslených filmů, ať už jako Obelix z filmů o Obelixovi a Asterixovi, Sida z Doby ledové nebo Marge ze Simpsonových. Z posledních filmů exceloval v Klaunech nebo v pohádce Tři bratři.

Porota bude mít opravdu hodně těžkou práci vybrat ty nejlepší, protože podle mne zvítězili všichni.

*Podlehnete pokušení
a ponořte se s námi do světa čokolády*

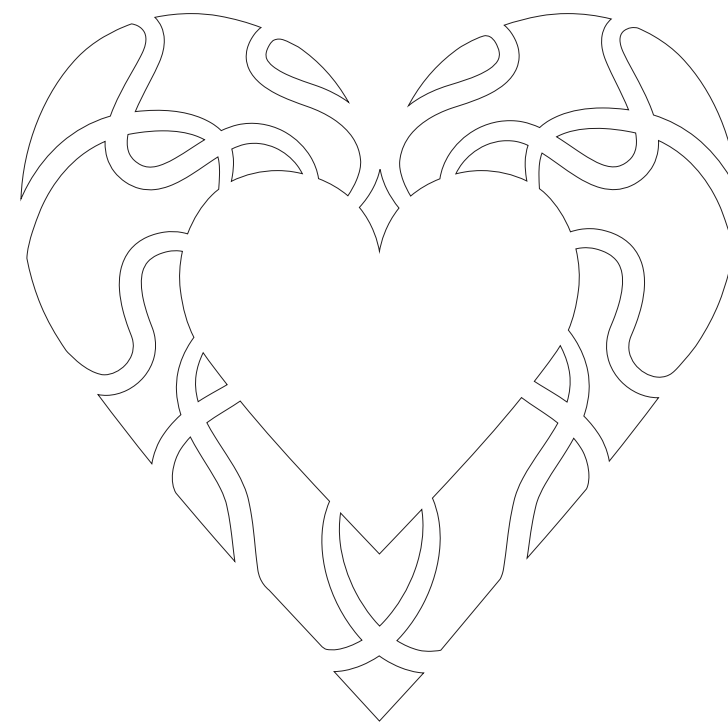
*Kvalita, jedinečnost a exkluzivita
jsou odrazem široké palety
čokoládových specialit vyráběných
podle tradičních receptur*

www.chocolates.cz

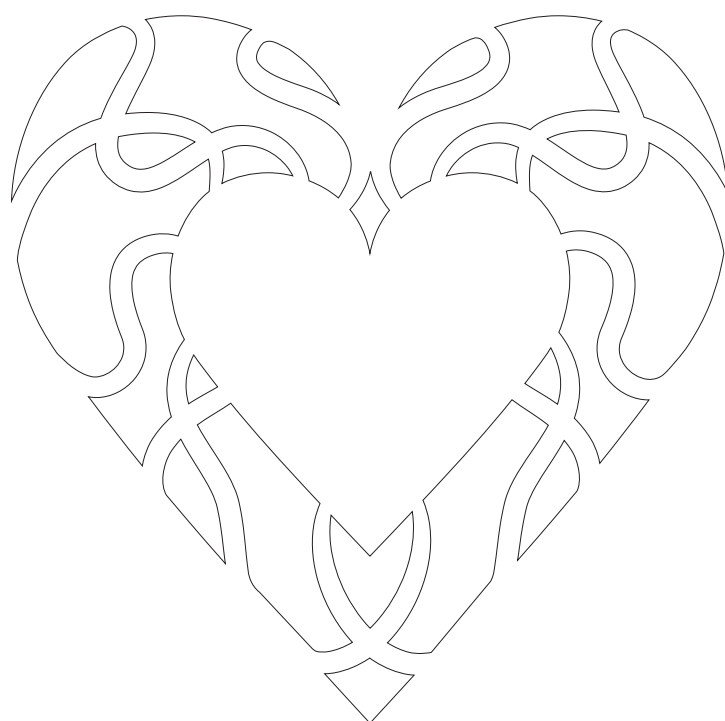
10 500

dětí se svými učitelkami a učiteli
se zapojilo do naší výtvarné
a literární soutěže pro týmy

*Srdce
s láskou darované*

*Děkujeme všem více než deseti tisícům soutěžících
za jejich překrásné příspěvky!
Máme radost, že je naše soutěž oslovila.
Ve všech srdcích a příbězích, které nám poslali,
je lásky na rozdávání. Rádi se o ni podělíme.*

Ti nejlepší získají hodnotné ceny a zúčastní se slavnostního setkání
v pražském divadle Studio Ypsilon, které nad soutěží převzalo záštitu.

Soutěž vyhlašují a pořádají

 ANTECOM

 OPTYS

Záštitu

Mediální partner

 age.

Partneři

 FILAK

 MERKUR
www.merkurtoys.cz

 Kamila
chocolates

 RADUN
boutique hotel
Est. 1918

Ohlasy, které nám zaslali nadšené učitelky a učitelé,
potvrdily, že skutečnost předčila naše očekávání
a cíle soutěže se naplnily.

Cíle soutěže

Podpora tradičních lidských hodnot, jako jsou láska, přátelství, rodina,
vzájemná úcta.

Podpora týmové práce a rozvoj tvůrčích dovedností dětí.

Radost z vlastnoručně vytvořených výrobků i z darování, sdílení radosti
v kolektivu.

- Soutěžilo se v období od 1. 9. do 15. 11. 2014.
- Vzhledem k obrovskému množství příspěvků posouváme termín vyhodnocení soutěže,
aby porota získala více času. Nový termín: 15. leden 2015.
- Výsledky zveřejní časopis AGE v únorovém vydání 2015; v průběhu roku 2015 pak budou
v AGE postupně uveřejňovány jednotlivé příběhy, fotografie, rozhovory s vítěznými týmy,
reportáže atd. Už se na to těšíme!
- Původně jsme plánovali uveřejnit na našem webu 50 nejlepších příspěvků, ale jelikož
jsou všechny krásné a od srdce, zveřejníme všechny. Zároveň umožníme všem, aby dali
svůj hlas tomu, který se jim líbí. Více v prosinci na www.age-management.cz

Chceme se o SRDCE
S LÁSKOU DAROVANÉ
podělit, proto jsme se
rozhodli odstartovat
v průběhu prosince veřejné
hlasování na stránkách
www.age-management.cz.

Sledujte náš web!

Pořadatelem a organizátorem soutěže jsou firma ANTECOM s.r.o., vydavatel časopisu AGE, společnost OPTYS, spol. s r. o., a Studio Ypsilon (dále jen pořadatelé). Osmičlenná porota sestává ze zástupců pořadatelů a její složení najdete na webových stránkách soutěže.

Soutěží se o tyto ceny:

1. místo:

- příspěvek na školní výlet ve výši 30 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem Swarovski na pověšení ve škole,
- reportáž o vítězném kolektivu a její uveřejnění v časopise AGE (minimálně 3 celostrany),
- čokoládová srdíčka pro všechny členy kolektivu,
- stavebnice MERKUR.

Zvláštní cena pro školu/zařízení:

- vybavení 1 třídy (místnosti) energeticky úsporným LED osvětlením značky Filák včetně pasportizace v hodnotě 30 000 Kč.

Zvláštní cena pro učitele/ dospělého vedoucího kolektivu:

- třídní relaxační pobyt v lázních Luhačovice pro 2 osoby ve čtyřhvězdičkovém boutique hotelu Radun.

2. místo:

- příspěvek na školní výlet ve výši 20 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem Swarovski na pověšení ve škole,
- uveřejnění příspěvku vítězného kolektivu včetně fotografie v časopisu AGE (dvoustrana),
- čokoládová srdíčka pro všechny členy kolektivu,
- stavebnice MERKUR.

3. místo:

- příspěvek na školní výlet ve výši 10 000 Kč,
- přívěsky srdíčka se šlupnou Swarovski pro celou tvořivou skupinu i pro vedoucího kolektivu – pedagoga,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč,
- zarámovaný certifikát s velkým srdcem Swarovski na pověšení ve škole,
- uveřejnění příspěvku vítězného kolektivu včetně fotografie v časopisu AGE (dvoustrana),
- čokoládová srdíčka pro všechny členy kolektivu.

4.–10. místo:

- balíček s překvapením (ze sortimentu firmy OPTYS).

Všichni účastníci obdrží drobné dárky ze sortimentu KREATIV OPTYS.

Další informace najdete na webových stránkách www.age-management.cz a také na www.optys.cz.

Jedno z předních českých divadel
je tu s námi už 50 let!
A je také u naší soutěže

Jan Schmid

Předsedou poroty je tvůrce
a zakladatel Studia Ypsilon Jan Schmid.

Členové poroty:

Jiří Lábus

Marek Eben

Jan Jiráň

Do slavnostního setkání vítězů v pražském Studiu Ypsilon se dále zapojí:

Martin Dejdar

Pavel Nový

Jana Synková

Jaroslav Sýkora: Zrozen k létání

Víte, pro práci
s dětmi
je důležité, jestli
je máte rádi. Ony
to poznají.

> Jaroslav Sýkora oslavil
letos osmdesátku

Když mluví o létání, má jiskřičky v očích. V tu chvíli si uvědomíte, jak je ten čas relativní pojem. Z Jaroslava Sýkory číší stále energie a chuť pouštět se do nových věcí i láska k životu vůbec. Osmdesát byste mu nehádali ani náhodou, klidně o dvacet méně. Jak to dělá? „Můj životabudič je lítání a mladí lidé kolem. Naštěstí je jich ještě hodně, co mě potřebují, a pořád se najde někdo, kdo se nebojí mi půjčit letadlo, byť jako pilotovi na druhém sedadle,“ směje se očima bývalý vojenský pilot tělem i duší, dlouholetý trenér dětských sportovních nadějí a uznávaný český sociolog, který byl mimo jiné ředitelem armádního Centra pro výzkum stresu. Je dosud členem Mezinárodní astronautické akademie v Paříži a známý tím, že pomáhal například při přípravě posádek ruských i amerických kosmických projektů i adaptacích po skončení těchto misí. Povíдали jsme si s ním v kbelském bytě u skvělého domácího štrúdlu, který nám připravila jeho celoživotní opora, manželka Stanislava.

„Víte, já prostě měl být pilot. Narodil jsem se v nemocnici 1. pěší divize armády Československé republiky v roce 1934, když byl můj tatínek na vojenském cvičení, a od toho se odvíjí celý můj život. Už za půl druhého roku jsem sedl poprvé do letadla, které jsem řídil – na kolotoči. Mám i obrázek, že si nevymyslím,“ vypráví, když nás vodí kolem vystavených modelů letadel, čestných medailí, diplomů a dalších trofejí, které zdobí stěny jeho bytu.

„Když Němci tatínka zavřeli, byl v kriminále šest roků, tahal jsem maminku na letiště na Bory. Říkal jsem jí: ‚Mamko, ty meseršmity já budu jednou létat.‘ Byl jsem z nich úplně vedle. A moje maminka namítala: ‚Jaroušku, jaký meseršmity, když prohrajem, tak nás postřílí nebo odvezou na Sibiř, a když vyhrajem, nebudou žádný meseršmity.‘ Ale v tom se moje skvělá a moudrá maminka mýlila. Meseršmity zůstaly jako válečná kořist a dokonce se u nás začaly i vyrábět. A já je lítal. Je a další vrtulové až do roku 1955, kdy jsem přisedlal na tryskové aeroplány.“

Kromě maminky byl jeho velkým vzorem zaječický dědeček. Kladl mu prý vždycky na srdce, že ať bude v životě dělat cokoli, ať to dělá rád. A třeba i ševce, tak ať ty floky sedí přesně! Kolikrát si na něj Jaroslav vzpomněl, když s ním osud zamával. Třeba když na začátku sedmdesátých let musel nedobrovolně opustit armádu a pilotní knipl. Tenkrát studoval zároveň na Univerzitě Karlově sociologii a měl těsně před doktorátem.

„Sedm let jsem jezdil jako učitel v autoškolě s nákladákem a byl jsem rád, že mě mí kamarádi nechali skrytě pracovat v aplikovaném výzkumu. Tehdy jsem se zapojil plnou silou do Tréninkového střediska mládeže a s láskou vzpomínám na ta léta, kdy jsem vychovával mladé vodáky.“

Brandýské souznění

První československá umělá slalomová vodní dráha v Brandýse nad Labem, vybudovaná v bývalém mlýnském náhonu, by mohla vyprávět. Ze Kbel do Brandýsa kousek, a tak to byly většinou právě kbelské děti, ale i z Brandýsa a okolí, které jako jedny z prvních začaly tuto dráhu sjíždět. Do vodáckého oddílu, který trénoval s oddílem Dukly, je přitáhl jako magnet právě Jaroslav Sýkora v roli trenéra. Když popisuje, v jakých podmínkách tehdy fungovali, bez neoprenu a dalších vymožeností, nechce se věřit, že to děti dělaly s nadšením.

Jak jste je přesvědčil, aby si každý den oblékli ještě vlhké úbory z předchozího dne a – zima nezima – si sedly do lodi? A aby poctivě běhaly před školou a po škole, posilovaly a dodržovaly tréninkový plán? A šly za vámi jako jeden muž...

„No, když do toho dáte srdce, musíte strhnout ostatní. Víte, pro práci s dětmi je důležité, jestli je máte rádi. Ony to poznají. A taky si cení toho, když jdete příkladem. Jako trenér jsem

PhDr. Jaroslav Sýkora (*1934), člen Mezinárodní astronautické akademie v Paříži (IAA), plukovník letectva v. v. Absolvoval vojenskou pilotní školu, Zahraniční fakultu Vojenské akademie v Brně, Filozofickou fakultu UK v Praze, obor sociologie, sociální psychologie. Po roce 1968 musel z armády nedobrovolně odejít, ale v roce 1990 se do ní vrátil. Byl ředitelem Centra pro výzkum stresu a Centra sociálních studií Generálního štábu AČR, poradcem náčelníka Generálního štábu pro otázky lidského činitele. V rámci tohoto zařazení pracoval dále v oblasti kosmického výzkumu, projektoval vlastní české experimenty a zúčastnil se řady mezinárodních experimentů v rámci ESA. V současné době pracuje jako projektový expert ve společnosti QED Group a odpovídá za díl české účasti v programu MARS-500. Je autorem a spoluautorem mnoha odborných publikací. S manželkou Stanislavou má dceru Kateřinu a syna Martina a je šťastným trojnásobným dědečkem.

Jednou
z nejdůležitějších
zásad však
bylo fair play.

nikdy nestál stranou a nekibicoval, všechno jsem dělal s nimi, znovu a znovu. A když jsme byli na závodech, s každým z nich jsem běžel po břehu celou trať a radil mu. To si děti pamatují! Autorita se u nich nedá vynutit,“ vzpomíná na sportovní úspěchy svých svěřenců, mezi nimiž nechyběli ani jeho syn Martin a dcera Kateřina. „Zároveň jsem však nedělal rozdíl. Byl jsem pyšný na úspěchy talentů, ale ostatní jsem nevyčleňoval, ke všem jsem se choval stejně. Užili jsme si spolu i hodně legrace, ať už jsme jezdili třeba společně na vodu, na hory nebo na bazén. A když mi po mnoha letech kamarádka mé dcery Helenka Průšová řekla: ‚Jaroušku, já ti děkuju za krásný dětství, brečel jsem jako želva. To byla ta největší odměna.‘“

A další zásady? „V duchu své tehdejší práce jsem se je snažil připravit na zátěž, která je může potkat nejen ve sportu. Vedl jsem je k odvaze a překonávání překážek, to vlastně díky sportu, který jsme dělali, skoro doslova. A i když slalom není týmový sport, pracovali jsme v týmu. Jednou z nejdůležitějších zásad však bylo fair play. Vzpomínám v té souvislosti na jeden zážitek, shodou okolností se týkal mé dcery. Při jednom ze závodů někde na Doubravce najela na jez, kde teklo málo vody, a nemohla ven. Hned jsem za ní skočil a odstrčil jsem ji. Když dojela se skvělým časem, čekal jsem, jestli si půjde pro medaili. A ona mi řekla: ‚Tati, já tam přece nemohu, vždyť jsi mně pomohl, to je proti pravidlům...‘ Větší radost mi nemohla udělat.“

> Přes šedesát let nerozlučná dvojice – Jaroslav a Stanislava Sýkorovi

U své milované mašiny
v

Pilot žije, dokud létá

K osmdesátinám prý dostal horu dárků. „Oslovovali jsme s rodinou a najednou, abych se prý šel projít. Došli jsme od restaurace k autům a ‚pojď se projet, dál je hezký výhled‘. Skončili jsme na kopci nad Jistebnicí, když na nás nalétával jakýsi ultralight. Když se posadil, ozvalo se: ‚Tak si sedni!‘ No to byla paráda! Pilotovi je jedno, na čem lítá, já bych letěl i na vratech od stodoly... Půl hodiny ve vzduchu v kraji, kde jsem kdysi lítal pravidelně, měl jsem to všechno před očima. Nikdy jsem s érem nespádl, a víte proč? Protože to nebylo jen letadlo, ale ONA. Krásná mašina, kterou jsem před letem v rámci předletové prohlídky vždycky obešel, pohladil ji po náběžné hraně, a když jsem byl u sacího otvoru, dal jsem jí pusku a řekl: ‚Tak, holka, jdeme na to.‘ A ONA mi to oplácela. ONA má totiž duši.“

Jaroslav Sýkora se zasní. A když se ho ptám, komu by v naší soutěži věnoval své srdce s láskou, jednoznačně odpoví: „No přece své ženě Stáně. Bez ní bych nebyl.“ A ona dodává: „No vždyť už jsem ti to řekla v sextě, když jsi byl tenkrát u nás doma na návštěvě a celou dobu mi vyprávěl o létání. Že až budeš tím pilotem, tak ať přijdeš a že si tě teda vezmu.“ Láskyplně se na ni podíval: „No divíte se, že jsem létal? Vždyť já jsem musel lítat, když jsem ji chtěl.“

*Za rozhovor děkuje a ještě mnoho šťastných chvil ve vzduchu i na zemi
přeje Jana Jenšíková
Foto: Marek Jenšík a archiv J. Sýkory*

GE Money Bank: Padesát tisíc semenáčků pro Šumavu

„Návrhy na nové aktivity nebo neziskové organizace přichází také přímo od zaměstnanců naší banky. Ti zpravidla vybírají organizace, které jsou blízké jejich hodnotám. Dochází tak k souladu osobních hodnot zaměstnanců a společenské odpovědnosti banky. Zároveň je tím podporované zapojení našich lidí do jednotlivých aktivit,“ komentuje Milada Franek, tisková mluvčí GE Money Bank, společensky zodpovědné aktivity.

Hlavními tématy společenské zodpovědnosti banky jsou finanční gramotnost a podpora místních komunit. Ta zahrnuje grantový Program podpory potřebných a aktivity dobrovolnické organizace GE Volunteers. Každý rok tito dobrovolníci – zaměstnanci banky i jejich rodinní příslušníci a přátelé – odpracují na projektech zaměřených na podporu seniorů, znevýhodněných osob, dětí, vzdělávání a životního prostředí tisíce hodin.

Každá z organizací a cílových skupin má v bance svého garanta v případě grantového programu nebo koordinátora v rámci dobrovolnictví, který je s nimi v pravidelném kontaktu. Je tak možné rychle reagovat na konkrétní a aktuální problémy organizací a dlouhodobě plánovat. Jen v roce 2013 podpořila GE Money Bank v rámci podpory potřebných celkem 48 organizací ze všech regionů České republiky celkovou částkou dva miliony korun. Dobrovolníci z GE Volunteers za loňský rok absolvovali 10 056 dobrovolnických hodin, 131 akcí a spolupracovali s 41 organizacemi.

Jednou z posledních aktivit byla například obnova lesa v Národním parku Šumava. Sešlo se několik desítek dobrovolníků, kteří v oblasti Borová Lada stavěli dřevěné oplocenky, do nichž vysazovali jilmy, a vyráběli jednotlivá oplocení kolem stromků, aby nedocházelo k jejich poškozování divokou zvěří, vysazovali jedličky, boučky, borovičky a odvodňovali lesní cestu. Tato akce se zde nekonala poprvé a v souhrnu již dobrovolníci z GE Volunteers zasadili jen na Šumavě přes 50 tisíc semenáčků, postavili přes 260 oplocenek a nahromadili takřka 1500 m³ kletí.

Pomáhali ale také například s podzimní údržbou areálu v liberecké zoologické zahradě, prožili hravé dopoledne plné tvoření s dětmi ze Sdružení postižené dítě v Táboře nebo se věnovali zvelebení zahrady v brněnském hospici sv. Alžběty, kde zaměstnanci včetně nejvyššího managementu banky pomohli položit základy pro dvě nové pergoly.

*Text: Veronika Nováčková
Foto: archiv GE Money Bank*

Jen v roce 2013 podpořila GE Money Bank v rámci podpory potřebných celkem 48 organizací ze všech regionů České republiky celkovou částkou dva miliony korun.

Nejen o srdcích z perníku

Tradice východočeského perníkářství začala už ve třináctém století. Pravda, šlo tehdy o Turnovsko či Trutnovsko, ale později se začal péci perník hlavně na pardubickém zámku. Jako cukroví, které bylo jen pro vrchnost. Upečené nezdobené perníčky. Neplněné. Nebyl tehdy ani cukr ani marmeláda. Ale byly to už zpočátku perníčky tvarované: srdíčka, stromky, koníci, podkovy... Cukráři namačkali těsto do dřevěných forem a upekli. „To je dávná historie,“ říká majitelka firmy JaJa pardubický perník Jarmila Janurová. „Dnes pečeme dva tisíce nejruznějších druhů perníčků. A na objednávku upečeme a vytvarujeme z perníku cokoli: mobily, počítače, piano, motorku, mašinku, auto. Kromě plochých perníčků nabízíme i plastické. Největší zájem je však stále o perníkové chaloupky a pohádkové postavy.“

Celá rodina v perníku

Kdy jste se pustila do soukromého podnikání?

Těsně po roce 1989. Pracovala jsem tehdy jako mistrová v pardubické pekárně. Pásová výroba tam tehdy chrlila haldy perníku. Přitom jen pět druhů, nic víc. Po monotónní práci jsem s pomocí rodiny po odpolednech a víkendech zkusila dělat něco zajímavějšího. Na prvním jarmarku v Pardubicích začátkem devadesátých let jsme otevřeli náš stánek se zdobeným perníčkem. A rozjeli jsme pro tuto příležitost i již zmíněné plastické výrobky. Mě a pár kolegyn to strašně bavilo a potěšil nás samozřejmě zájem návštěvníků toho jarmarku. Víím, že to byly tehdy perníčky trochu neumělé, ale jiné, nové.

Co rozhodlo, že jste opustila fabriku docela?

Zájem pardubických prodejců potravin. To už pomáhal míchat těsto můj manžel, zapojil se i náš syn Martin a jeho žena Ilonka. Věřili jsme, že když nabídneme perník, který dosud není na trhu, můžeme být úspěšní. Začínali jsme ve vilce, která patřila mým rodičům. Zakázky rostly, neu-

stále jsme se snažili vylepšovat těsto, třeba kvůli trvanlivosti, ale i zdobení, a samozřejmě inovovat sortiment.

Nastaly krize, kdy jste trochu zalitovala, že jste se do toho s rodinou pustili?

Dlouhodobě ne, ale jinak máte pravdu, že to muselo přijít. Po čtyřech letech v původní prostorově už nedostačující vilce jsme se rozhodli postavit něco nového. Takže naše firma teď sídlí „na bramborách“. Zde, kde spolu hovoříme, měli rodiče velkou zahradu s ovocnými stromy a záhonky, kterou jsme od nich odkoupili. Rodiče se tehdy na začátku devadesátých let báli, že se může vrátit bývalý režim, protože ve svém věku už měli s politickými kotrmelci své zkušenosti. Moje rodina mi také vyčítala, že neumím počítat a tu investici nemůžu nikdy splatit. No a když se začalo dařit, přišla jsem o nějaké kamarádky. Taky mi občas někdo vyhrožoval, že buď jim prozradím recept a naučím to dělat jejich dceru, nebo na nás pošlou hygienu.

Závist?

Ano. Když jsme šestého ledna roku 1996 otevírali tuhle novou výrobu, sama jsem trochu zaváhala. Ale právě po kladném stanovisku hygieny přicházelo tolik objednávek, že jsem mohla přijmout další zaměstnance, kterých jsou dnes už tři desítky, a například před Velikonocemi a Vánocemi najímáme i brigádnice na pomocné práce. Díky těm zakázkám inovujeme strojní zařízení. Ale to víte, šlo a jde to pozvolna. Můj otec se s tím vším nakonec smířil, a až vyučený švec, balil perníčky pro expedici. A maminka pomáhala třeba při zakítování štičeků na ty zabalené kousky. Dokonce si navlékli pláště a vydrželi tady kolikrát od rána do večera.

Jak jsem si všiml, přilákala jste k výrobě perníku už i vnuky.

Je to pravda, snacha brzy převezme naše účetnictví, protože svou původní práci v naší firmě – zdobení perníčků – naučila své následovnice. Byla několikrát ve svém oboru oceněna odbornou porotou. A můj syn, její manžel, je vedoucím naší pardubické prodejny perníku. K perníkařině už inklinují i jejich dva kluci. Skutečně se do ní pustila celá naše rodina.

Pardubický perník patří do Pardubic

Ví se o vás, že dodáváte perníčky nejen po celé České republice, ale i za hranice. Nejdál prý byly v Texasu, je to tak?

Ano, ale tam to zkrachovalo na americkém embargu pro dodávky potravin z Evropské unie. Ty pardubické krabice se důkladně prověřovaly už u nás, pak se dlouho dostávaly přes velkou louži a tam je zase dlouze a drazě kontrolovali, asi protiteroristicky, takže vánoční objednávku dostali zámořští zákazníci až v lednu či dokonce v únoru. Američané prostě nejspíš evropské potraviny nechtějí. A je jim jedno, o co jde. Tak naši dodávku vlastně znehodnotili. Nepomohlo ani to, že jsme tehdy jednali s Čechoameričankou, která mi dokonce nabídla, ať výrobu i s receptem vybudujeme za její peníze u nich v Americe. Ale to jsem odmítla. Zabrzdila bych nový rozlet pardubického perníku u nás doma. Podobné to bylo paradoxně i při jednání s ruskými partnery. Měli velký zájem, ale taky nejsou v Evropské unii. Takže smlouvy s velmocemi se zatím byrokraticky nedaří.

JaJa Pardubice s.r.o.

Rodinná firma JaJa zahájila ve Svítkově, který je součástí Pardubic, výrobu perníku v roce 1990 v rodinném domě s malým kuchyňským robotem a domácí troubou.

Zvyšující se poptávka po jejich dobrotách umožnila v roce 1996 otevřít nový provoz, který se od té doby stále rozvíjí a modernizuje. Její pracovníce – zdobičky jsou držitelkami mnoha zlatých pohárů a medailí za soutěžní exponáty.

Od konkurence se liší vlastní technologií výroby jedinečného těsta, kvalitním zdobením a mnoha prostorovými výrobky. Sortiment 2000 druhů perníčků uspokojí i nejnáročnějšího klienta.

< Majitelka firmy JaJa pardubický perník Jarmila Janurová je perníkářkou tělem i duší

PERNÍKOVÁ CHALOUPKA

Tak se jmenuje jediné evropské a možná i světové muzeum této dobroty v obci Ráby nedaleko Pardubic, těsně pod Kunětickou horou, která ční nad Polabskou nížinou. V bývalém loveckém zámku je dnes velice navštěvovaná expozice tradic i současnosti slavné místní sladkosti s ukázkami výroby perníku a s velice zvláštním výkladem známé pohádky o Jeníčkovi, Mařence a Ježibabě. Ředitel muzea Luděk Šorm k tomu říká: „Od devadesátých let zvelebujeme toto tehdy polorozpadlé šlechtické sídlo a trochu okolních pozemků. Je to nejen poznávací místo pro školní výpravy, ale i sportovní a rekreační cíl třeba rodinného víkendového výletu.“

Kdo se tedy ve světě nebojí pardubického perníku?

Uvedu nejprve spíš zajímavost. Na každé Vánoce v posledních letech posíláme zásilku na Ukrajinu a jednou v roce na velvyslanectví do Dillí. Avšak náš běžný zahraniční export je zaměřen na Polsko, Slovensko, Rakousko, Belgie. Ne moc dobře se to zatím vyvíjí s Německem. Tam jsme poslali řadu vzorků našich výrobků, oni se pokusili udělat to podle nás, ale bylo na první pohled i chuťově znát, že to není ono. Prý to chtějí lacinější, ať tam nedáváme drahé suroviny. Na to nikdy nepřistoupím. Kvalitu zachováme za každou cenu, která mimochodem není přehnaná ani v korunách a už vůbec ne v eurech. Spíš naopak. No a nově domlouváme velkou smlouvu s firmou ve Francii.

Co vaše konkurence? Pokud vím, tak nejste jediná pekárna pardubického perníku.

Kromě nás se této místní tradici věnují další tři menší firmy a pak ta zmíněná, dnes už úplně jiná, než v jaké jsem kdysi pracovala. Ta nám nekonkuruje, protože my přicházíme každý týden s novým výrobkem. Perník a třešně, čokoláda, višně, samozřejmě poctivý med, oříšky, marcipán a další a další ingredience i tvary. Třeba perníkových minidezertů vyrábíme už třicet čtyři druhů,

i s těmi většími dezerty už je to sto dvacet druhů. Záleží samozřejmě nejen na náplni a chuti perníčku, ale i na tvaru a zdobení. Celkem neuvěřitelných skoro dva tisíce druhů.

Ráda zdůrazňuji, že na naše výrobky máme ochrannou známku, včetně regionální, některé získaly i titul Chuťovka roku a Český výrobek. Všechny hlavní suroviny jsou českého původu, jen malé procento z nich smí být dovezeno ze zahraničí. A zemědělská a potravinářská inspekce to stále bedlivě kontroluje. Ale proč ne, to je v pořádku. A jsme-li od nich pochváleni, je to doslova pohlazení na duši.

Jak se dá tak obrovské množství zakázek stihnout? Kde berete spolehlivé pracovníce?

Spolupracujeme s místní Labskou hotelovou školou, budoucí cukrářky k nám chodí na praxi a začínají u marcipánu. Sama jsem absolventkou pardubické potravinářské průmyslovky, měla jsem štěstí na výborné kantory, kteří nás většinou nenutili do velké vědy, ale orientovali na praxi. Pořád lze najít mladé pokračovatele slavné pardubické tradice.

Text: Jiří Frey

Foto: Jiří Frey a archiv JaJa

Nikdy není pozdě

Ti, kteří již oslavili padesátku, cítí, jak na ně většina dnešních mladých pohlíží. O to hůře, je-li jim ještě o dvacet, třicet let více. Leckdy jim mladá generace dává najevo, že jsou zde na obtíž a víceméně jí zabírají místo! Ve společném bytě, v zaměstnání a vyšší pracovní pozici, u kasy v obchodě či jen ve frontě u lékaře.

Bohužel, je to o naší výchově a o tom, co dítě vidí u svých rodičů a nejbližšího okolí. Rodinné zázemí s velkou pravděpodobností určuje, jak se dnešní dítě bude chovat o třicet až čtyřicet let později!

Proto při svých cestách obdivuji východní kultury, kde se mladí s úctou a pokorou vždy dokáží postarat o své rodiče a prarodiče! Často o co méně hmotných prostředků rodina má, o to lepší jsou její vztahy. Společně bydlí příslušníci mladší generace se staršími až do jejich skonu v jedné jediné místnosti. Viděl jsem i pětigenerační místnosti v Bangkoku, kde to nikomu z bydlících nevadilo, naopak! Brali to všichni jako normální věc. Starší prarodiče byli báječně opečováváni, neboť všichni mladší věděli, že jim dali život a možnost čerpat každodenně sluneční paprsky.

Svůj život často žijeme v poklusu, věčném shonu, stresu. Pracovní vytížení a kariéry jsou přednější než návštěvy rodičů či prarodičů. Znam případy, kdy mladí přijedou jediné, zato pravidelně, pouze v den výplaty důchodu... Na vlastní děti nám často čas nezbývá, a tak jim jej vyplňujeme náhradou, v lepším případě mnoha kroužky. Proto také po večerech valná většina mladých sedí u televize, počítače, playstationu nebo PSP a jediné, co umí dobře, jsou mnohdy velmi agresivní hry! Znají všechny zcela nesmyslné horory či visí na mobilu a brousí po neosobních sociálních sítích. Kamarády znají hlavně, když jsou právě on-line.

Kde jsou ty časy, kdy jsme jako děti hltali foglarovky, mayovky, Batličku či Trosku a další fantastické spisovatele, v jejichž knihách vždy zvítězilo dobro nad zlem, silnější chránil slabšího, kde úcta ke starší a vědomostem nabytým životem byla na denním pořádku. A v žebříčku hodnot patřila vždy na vrchol. S úctou vzpomínám na rodiče, kteří mi před spaním četli pohádky na dobrou noc.

S úctou
vzpomínám
na rodiče,
kteří mi před
spaním četli
pohádky na
dobrou noc.

To, co nám v dnešní evropské nebo i západní společnosti bohužel často chybí, je právě úcta k těmto hodnotám i k samotnému stáří.

Je proto moc dobře, že i díky tomuto časopisu a pročení mnoha pěkných článků uvnitř zjišťujeme, že někdy méně materiální znamená více duchovna! Méně stresu a více času věnovaného našim dětem v době našeho aktivního života se nám mnohonásobně vrátí v jejich péči o nás, až to sami budeme třeba jednou potřebovat!

Nejen škola, ale hlavně kvalitní rodina je základ života!

Text: Jaroslav Veselý
Ilustrační foto: Thinkstock

Autor je majitelem a jednatelem společnosti PROJEKTMEDIA, která pro děti vyrábí interaktivní koberec Magic Box.

Na své školní uniformy jsou děti na Fidži pyšné

Když projíždíte největším ostrovem Fidži Viti Levu po jediné pořádné silnici kolem mořského pobřeží, nejzachovalejšími stavbami jsou kostely, ale hlavně školy. Jednu z nich jsem navštívil. Ve městě Sigatoka. Kousek od oceánu a na břehu nejdelší řeky ostrova se stejným jménem.

Bylo to po ránu, do školy se trousili školáci. Ve školních uniformách. To je první odlišnost od našeho školství. U nás by to bylo považováno za násilnou uniformitu, tam jsou děti pyšné, že mají většinou na rukávku logo a název školy, kam dochází.

Budovy škol jsou, jak jinak v tropickém pásmu, vzdušné. A tak nějak pohodové, zdálo se mi. Smích střídá pořádek a soustředěnost na to, co říká pan učitel. Skupinku čtyř hostů (dva z Česka a dva z Austrálie) doprovázel po škole sám pan ředitel Naliva. Když nám za jeho

asistence žáci zazpívali písničku, mně, Evropanovi, kterého tam prý vidí málokdy, málem praskly bubínky v uších, jak se do toho děti vložily.

Do školy na koňském povozu

Musí se ovšem hlavně vložit do základní šesti-leté docházky, ale mohou pokračovat až do osmičky a po ní na střední škole. Během povinné výuky mají oproti nám další zvláštnost. Učitelé jsou specializováni na první, druhý a další ročníky. Takže žáci, jak postoupí, mají učitele už ne pro druháky, ale pro třetáky. A to se střídá ročník po ročníku až do té základní šesté třídy. Na našich sídlištích by to asi nešlo, ale na tom klidném, přátelském ostrově to vypadalo jako smysluplná samozřejmost. Je asi moudré, aby se v jejich prostředí děti neupjaly k jednomu učiteli či učitelce. Ta „spádová“ oblast je skutečně jiná. Po již zmíněné silnici jezdí školní autobus, ale některé děti se do školy dostanou po řece nebo na koňském povozu. Mimochoodem, na Fidži takřka neexistují školní jídelny, takže děti si nosí svačiny z domova.

Výuka neprobíhá v našich tradičních předmětech, ale učivo je rozděleno do následujících skupin – sociální studia, technické vědy, pří-

rodní nauka a umění. Z hlediska financování se školy dělí na městské, oblastní a soukromé. Ty poslední jmenované jsou především školy střední. Všechny formy sekundárního studia jsou podmíněny přijímací zkouškou uchazeče. Studium trvá podle oborů a konečné kvalifikace tři až sedm let. Učitelem se může stát student po šesti letech na střední škole a buď po dvouletém následném vzdělávání na univerzitě, nebo, a to je zajímavé, po dvouletém pedagogickém tréninku pod vedením zkušeného učitele.

Výuka probíhá v angličtině. Ale děti i místní dospělí si mluví po svém. Věřte, že žvatlání školáků tou jejich místní fidžijsko-australskou angličtinou je nenapodobitelné a nakonec často při rozhovoru s cizincem musí dojít na pantomimu. Pan ředitel se snažil mluvit spisovnou angličtinou, tak s ním byla přátelská a pohodová debata. Hezké jsou tamní vztahy mezi staršími, mladšími a mrňaty. Jedni zbytečně nepeskují a ti mladí takřka neodmlouvají. A netrucují. Jinak jsou to děti stejné svou povahou jako ty naše. Když byl ve třídě pan ředitel, byly vzorné. Když jsem se vloudil do vedlejší učebny bez přítomného kantora, byl tam binec. Ale ne zlý, prostě volná zábava...

Text a foto: Jiří Frey

Učitelem se na Fidži můžete stát se střední školou a po dvouletém pedagogickém tréninku pod vedením zkušeného učitele.

Fidži

Souostroví v Pacifiku kousek na západ od Austrálie a severně od Nového Zélandu čítá celkem 332 ostrovů a ostrůvků, většinou neobydlených, zato s krásnou přírodou a korálovými plážemi, ve vnitrozemí s horami. Sedmáct rovnoběžek pod rovníkem se daří cukrové třtině, tropickému a subtropickému ovoci, zelenině, chlebovníku i chovu drůbeže a skotu.

Watsonova fatální logika

(Z tajné pozůstalosti Sherlocka Holmese)

„Ano,“ pronesl klidným hlasem, prostým jakékoliv emoce, ten zhypnotizovaný člověk.

Lestrade vzrušeně dýchal, oči mu nad tím neobvyklým představením lezly už zase z důlků, Watson měl oči vědce fascinovaného neobyčejným pokusem a Holmes v tu chvíli ve své soustředěné zahleděnosti do působení sil, jež právě teď klíčově ovládal, vypadal jako starověký černý mág.

„Afghánistán Banánistán!“

„Svoji ženu jsem vždy nenáviděl!“ pronesl náhle emotivně drsným hlasem uspaný bankéř Jenkins, jehož nejružnější proměny zabarvení a hloubek teď dávaly takto svérázně prokvetlému vyprávění onoho příběhu rozměry až shakespearovské tragédie, každopádně výtečně ztvárněné. Ó, co vše dokáže naše netušené podvědomí! „Zahýbala mi na každém rohu. Já idiot! Proč jsem si bral zběsilou Italku? To pro její krásu a nespoutanost, která mne na chvíli okouzila při výletu na Capri! To bych si jistě lépe rozuměl s klidnou rozumnou Angličankou. Ale já, že neéé! Já chtěl něco extra! Já vůůů! Korunovanéj vůůů! A pak už se jenom koukáte na to, jak se vám všichni smějí za zády. A na tu mrchu, která už ani svoje povinnosti manželky neplní... Jenom se válela se svými milenci a utrácela moje prachy. A pak prý chtěla někam utéct s jakýmsi Korsičanem nebo co? A tak si připravila celý koš mých rodinných šperků a mých peněz a všech cenností, co se jí tam vešlo. A tak se nemůže divit, že jsem vzal ten veliký lovecký nůž, ten boviák, co u mne zapomněl strejda John, co se tu stavil cestou ze své nové domoviny v Kanadě, a že jsem pak bodal a bodal a bodal! Dokud ta mrcha nevypustila duši. Já... jsem napřed nechtěl... Já jsem vůbec nevěděl, co mne to popadlo, ale nešlo to jinak! Nešlo. Musela trpět. Musela umřít. Mrcha! Mrcha! Mrcha! Na rukách jsem měl rukavice a nůž sluhové předtím pečlivě očistili, než ho pověsili na stěnu, vedle té kůže bílého medvěda, co ho strýček zabil na Aljašce a dovezl mi ho jako dar. A pak jsem nějak o ni zakopnul, jak už tam ležela,

a praštil se hlavou o hranu krby. A všechno jsem zapomněl! Kdybych byl při vědomí, mohli jsme ji se služebnictvem v klidu pohřbít na zahradě, ohlásil bych její útěk – někam! A bylo by to. Jenomže oni nás tam našli, po tom jejím děsivým křiku, který je zburcoval, oba v krvi a bez hnutí, takže zpanikařili – a zavolali policii. A ta našla jen nůž bez otisků. A já našel krví potřísněný kapesníček s poněkud neobvyklým modro-červeným okrajem obšitý svéráznou krajkou. Mám ho pořád tady u sebe v kapse. Dále pak našli mrtvolu paní domu, ale hlavně domácího pána v bezvědomí, který si nic nepamatoval. Nikdo mi nic nekladl za vinu, vždyť jsem byl přece druhá oběť, která zázrakem přežila, jak říkali shodně právníci i policisté...”

„Stop!“ luskl prsty hypnotizér Sherlock Holmes, aby se před vyděšenými zraky jeho dvou společníků probudil k vědomí zhypnotizovaný bankéř Jenkins. Chvilí rozpačitě mžoural, ale pak mu rychle došlo, kde je a co se asi stalo.

„Tak máte vraha?“ vykřikl nadšeně Jenkins.

„Máme!“ pronesl hrobovým hlasem zkušený Lestrade. „Nastavte prosím zápěstí, abych vám mohl nasadit pouta. Nebraňte se, nemá to smysl. Cokoliv od teď řeknete, může být u soudu použito proti vám.“

A vzápětí už si svého překvapeného vězně odváděl s tím, že „podrobnosti se dozvíte při sepisování protokolu“.

Poté, co Lestrade odvedl čerstvě usvědčeného vraha Jessieho Jenkinse, Holmes se opět posadil u krby, zamyšleně bafal ze své dýmky a díval se do ohně.

„To je neuvěřitelné, co jste zase dokázal!“ naparoval se Watson, jako by snad on byl tím, kdo tento svérázný případ vyřešil. „To je neuvěřitelné! Tohle je vrchol dokonalosti vaší detektivní logiky a psychologie. Sláva psychologii, ale to vy jste geniální!“

„Taky myslím,“ mumlal si Holmes spíše jen tak pro sebe.

„Kdybyste už nic nedokázal, tím jste nasadil korunu svému celoživotnímu dílu,“ pokračoval Watson v nadšených tirádách.

„Taky je čas jít do důchodu, zdá se,“ mumlal si Holmes, ale jeho společník ho neslyšel.

„Jak dokonalé! Jak dokonalé!“

„Takže jste to pochopil?“ ušklíbl se Holmes.

„Pochopil! Všechno jsem pochopil, samozřejmě!“ naparoval se Watson. „A jak jste ho usvědčil!“

„Koho?“ štěkl Sherlock Holmes teď už trochu podrážděně.

„No přece toho bankéře Jessieho Jenkinse!“

„Takže jste zase nic nepochopil!“

„Jak to?! Přece...?“

„Jste hlupák, Watson, vždycky jste byl!“ vyštěkl teď Holmes vztekle. „Už mne to nebaví. Kdybyste neuměl tak dobře psát, tak...“

„Neurávejte! To si vyprošuji!“

„Dobrá tedy. Dám vám rozhodující otázku: kdo je vrahem Mabel Jenkinsové?“

„No přece,“ znejistěl Watson, „přece... Jenkins?“

Vtom jako by se Holmes k čemusi rozhodl. Prudce vstal a několika kroky dospěl ke svému prádelníku. Prudce otevřel dvířka a vzal z poličky stoh pečlivě poskládaných kapesníků s poněkud neobvyklým modro-červeným okrajem obšitých svéráznou krajkou. Pak se otočil a pečlivě poskládaný komínek kapesníků podal Watsonovi.

„Kolik jich je?“

Watson s vytřeštěným zrakem uchopil kapesníčky, překvapeně a nevěřícně lehce neuroticky několikrát potřásl hlavou ze strany na stranu, ale pak ty úplně stejné kapesníčky spočítal:

„Jedenáct. Je jich jedenáct!“

„Kolik bývá obvykle kapesníků, když je kupujete!“

„No... tucet.“

„Tedy dvanáct!“

„Ano, ale nechápu...“

„No právě – nechápete! Zase nic nechápete! Komu patří ty kapesníky?“

„Co je to za otázku, Holmesi?“ ušklíbl se Watson překvapeně, ale teď už i jakoby trochu vítězně: „To mne zkoušíte? Jsou přece – vaše.“

„A komu patřil ten kapesník s krví zavražděné, který Lestrade jako další důkaz vyňal z Jenkinsovy kapsy?“

„No přece...“ Watson se zarazil, protože si vzpomněl na poněkud neobvyklý modro-červený okraj zakrváceného kapesníku obšitý svéráznou krajkou v kapse vraha. A tu i v jeho hlavě blesklo detektivní poznání: „Neříkejte, že... že vám?!“

„Kdo je tedy pravým vrahem paní Jenkinsové?“

„Ale proč vy byste...?“

„Prostě jen takový malý pokus, co všechno hypnóza umí,“ ušklíbl se Holmes, usedl opět ke krby a zabafal z dýmky. „Jestliže totiž člověku v hypnóze vsugerujete jistý příběh a zadáte spouštěcí impuls, v našem případě ono spouštěcí sousloví Afghánistán Banánistán, odvykládá vám zhypnotizovaný subjekt, co si budete přát. A já si přál ten příběh, ve kterém se přiznal k vraždě, již jsem spáchal já sám. Jak vidíte, funguje to!“

„Jak jste ale mohl vědět, že k vám přijde?“

„Zase je to jenom otázka logiky. Pokud si někdo v Anglii neví rady s něčím, co se týká kriminalistiky, za kým přijde? Přece za Sherlockem Holmesem! Kdyby nepřišel, žádný pokus by se nekonal. Ale on přišel! A já si tu šarádu s chutí zahrál. A užil! Karel Jung by měl radost. I Sigmunda bych potěšil, kdybych jim to ale směl sdělit. Takhle to zůstane navždy jenom mým osobním tajemstvím.“

„A také mým! Jenomže... tohle přece nejde!“ roztřásl se Watson. „Přece nemůžete jen tak obvinít nevinného člověka, notabene za něco, co jste spáchal vy sám?! Ale to je... to už je...!“

„Řekněme, že malá profesionální deformace,“ ušklíbl se Holmes. „Však jsme se shodli na tom, že je načase skončit.“

„Ale... ale, to přece nejde, já... tohle nemohu,“ blekotal Watson. „Moje svědomí...“

„V tom je rozdíl mezi námi dvěma,“ pokrčil rameny Holmes: „Mezi géniem a slabochem. A protože jsem důsledný...“

Sáhl do kapsy svého županu a vyndal ošklivě vyhlížející revolver:

„...protože jsem důsledný, musíme se rozloučit. Navíc: žádné stopy, chápete, že?“

Holmes namířil na svého zkoprnělého společníka, který tentokrát pochopil okamžitě.

Pak ale Holmese ještě cosi napadlo...

„Hmm... jediné snad, že bych vám dal ještě čas tento náš poslední příběh zapsat. Víte, že mám slabost pro vaše literární schopnosti, když už tedy pro nic jiného zásadního.“

Je dopsáno.

Co budu dělat, bože, co budu dělat?!

Holmes už si všiml, že nepíše.

Namířil...

Opravdu na mne chce střilet?!

Jak to bude...?

Ozve se zahřm-

Konec

Tento příběh, který jsme desítky let po jeho smrti našli v tajné pozůstalosti Sherlocka Holmese, nese drobný přípis jiným písmem. Dle odborníků na grafologii tohle dopsal člověk neobyčejného ducha – nesporně tedy sám Sherlock Holmes.

Luboš Y. Kolářek

je spisovatelem a žurnalistou, pravidelně přispívá do časopisu AGE. Je také autorem vítězné povídky soutěže o Cenu České společnosti Sherlocka Holmese 2013, kterou jsme po celý letošní rok exkluzivně přinášeli na pokračování.

P. S.: Vzhledem k tomu, že si tak velice vážím díla doktora Watsona, a snad i z vrozené ješitnosti, ani tento zápis nezničím.

Ostatně: každý ví, že po této kauze žil Watson ještě léta. (Nedatováno!)

Text: Luboš Y. Kolářek

Foto: archiv autora a Thinkstock

Andílci z rozetek

Papírové výřezy mají mnoho využití. Stačí je jen zkombinovat s dalšími komponenty a vyrobíte si spoustu dalších originálních vánočních ozdob.

Co budete potřebovat? Vatovou hlavičku andílka, rozetku, andělská křídla, andělské vlasy, tavnou pistoli, PVA lepidlo, zlatý glitrový papír, výsekový strojek s motivem hvězdičky, razítka, razítkovací podušky, malé zlaté hvězdičky, stužku.

Rozetku rozstříhnete na polovinu a stočte ji do kornoutku. Okraje rozetky slepte lepidlem k sobě.

Na vatovou hlavičku přilepte tavnou pistolí andělské vlasy a z glitrového papíru vyseknutou hvězdičku na čelo.

Hlavičku přilepte tavnou pistolí ke stočenému kornoutku tak, aby jeho slepené okraje směřovaly dozadu.

Andělská křídla můžete nazdobit malými hvězdičkami, razítky vloček nebo hvězdiček apod.

Nakonec tavnou pistolí nebo lepidlem přilepte přes slepené okraje kornoutku andělská křídla a stužku na zavěšení.

*Andílci k Vánocím neodmyslitelně patří.
Doufáme, že ten váš udělá radost,
ať už ho použijete jako malý dárek
nebo ozdobu na vánočním stromku.*

Veškeré komponenty k výrobě andílka si můžete objednat na e-shopu www.optys.cz.

Nápady na další vánoční ozdoby najdete v brožurce **Tvoření s papírovými výřezy II.**

*Přejeme všem krásné
a veselé vánoční svátky!*

Vaše redakce AGE a kreativní OPTYS

ZIMNÍ PAPÍROVÉ VÝŘEZY

pro kreativní tvoření

- výroba vánočních ozdob
- výroba přání a PF
- dekorace vánočního stolu
- zdobení dárků
- scrapbooking

JEDNODUŠE JI TO UŽ NEJDE!

Celý sortiment na

www.optys.cz
v sekci papírové výřezy

Objednávejte na tel.: +420 553 777 327
nebo e-mailem na: logistika@optys.cz
Vyžádejte si katalog výřezů ZDARMA